

Javni holding Ljubljana

 energetika Ljubljana

 VODOVOD
KANALIZACIJA
SNAGA

 LPP

Izjava o nefinančnem poslovanju - Trajnostno poročilo Skupine Javni holding Ljubljana za leto 2022

Ljubljana, junij 2023

KAZALO

1	ORGANIZACIJA SKUPINE IN PRAKSE POROČANJA.....	1
1.1	Predstavitev Skupine Javni holding	1
1.2	Upravljanje skupine.....	3
1.3	Obdobja in frekvence poročanja	4
2	IZJAVA DIREKTORJA O TRAJNOSTNEM RAZVOJU	5
3	OPIS DEJAVNOSTI POSLOVANJA SKUPINE.....	7
3.1	Komunalne dejavnosti	8
3.2	Energetske dejavnosti.....	11
3.3	Potniški promet.....	13
3.4	Druge dejavnosti.....	14
4	DELEŽI PRIHODKOV, STROŠKOV IN NALOŽB SPREJEMLJIVIH ZA EU TAKSONOMIJO PO DEJAVNOSTIH.....	15
4.1	VOKA SNAGA	15
4.2	Energetika Ljubljana	20
4.3	Ljubljanski potniški promet.....	27
5	RAZISKAVE IN RAZVOJ	31
6	UPRAVLJANJE S KADRI.....	33
7	VARSTVO OKOLJA	35
8	DRUŽBENA ODGOVORNOST DO RAZLIČNIH JAVNOSTI.....	41
9	RAZVOJNE USMERITVE.....	43

1 ORGANIZACIJA SKUPINE IN PRAKSE POROČANJA

1.1 Predstavitev Skupine Javni holding

Skupino Javni holding sestavljajo:

- obvladujoča družba: JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o. (v nadaljevanju Javni holding),
- odvisne družbe:
 - JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o. (v nadaljevanju VOKA SNAGA),
 - JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o. (v nadaljevanju Energetika Ljubljana) in
 - JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET, d.o.o. (v nadaljevanju LPP).

Slika 1: Logotipi družb v skupini Javni holding.

Obvladujoča družba Javni holding nosi velik del odgovornosti za nemoteno poslovanje javnih podjetij in zagotavljanje nemotenega delovanja gospodarskih javnih služb (v nadaljevanju GJS). Javni holding v obliki strateškega holdinga združuje podporne službe družb v Skupini (finančno računovodsko službo, službo za javna naročila, službo za informatiko ter pravno in kadrovske službe), v okviru katerih mu je zaupana odgovornost in skrb za upravljanje s kadri, kakor tudi skrb za enotne informacijske rešitve, vodenje postopkov velikih javnih naročil, pravno zastopanje v vseh postopkih in drugo svetovanje, notranje revidiranje delovanja procesov, spremljanje poslovanja odvisnih družb, zagotavljanje virov financiranja in obsežno poročanje ustanoviteljem, nadzornemu svetu, revizijski komisiji nadzornega sveta ter drugim, tako notranjim kot zunanjim uporabnikom informacij. Na nivoju družb v Skupini v obvladujoči družbi skrbimo tudi za enotno politiko komuniciranja z javnostmi, poenoteno komuniciranje preko spletnega portala in usklajeno komuniciranje z mediji. Naloga javnih podjetij, ki so odvisne družbe Skupine Javni holding je zagotavljati nemoteno in kakovostno izvajanje GJS, pri čemer sta zanesljiva in kakovostna oskrba uporabnikov ključna kriterija uspešnega izvajanja dejavnosti javnih podjetij. V družbah Skupine Javnega holdinga opravljamo raznovrstne GJS in druge dejavnosti, s čimer zagotavljamo visoke osnovne življenjske standarde prebivalcem Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) in primestnih občin. Nenehne družbene spremembe in razvoj ter zahteve uporabnikov nam neprestano narekujejo dviganje kakovosti storitev ter vedno bolj učinkovito in uporabnikom prijazno izvajanje dejavnosti javnih služb.

Družbe Skupine Javni holding so z uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 18/21; v nadaljevanju: novela ZGD-1) v februarju 2021 postale subjekti javnega interesa, za katere novela ZGD-1 določa, da morajo oblikovati nadzorne svete in le-ti revizijske komisije, razen če gre za odvisne družbe, povezane s pogodbo o

obvladovanju. Zato, ter z namenom zagotoviti učinkovito poslovno odločanje za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov vseh odvisnih družb ter na tej podlagi povezati kapitalsko že povezane družbe v pogodbeni koncern, je Javni holding pripravil Pogodbo o obvladovanju, ki je bila po pridobitvi pozitivnega mnenja nadzornega sveta in soglasja skupščine, sklenjena dne 5. 5. 2021 med Javnim holdingom kot obvladujočo družbo ter družbami Energetika Ljubljana, VOKA SNAGA in LPP kot odvisnimi družbami, veljati pa je začela z vpisom v sodni register dne 13. 5. 2021. Z vzpostavitvijo pogodbenega koncerna Skupine Javni holding je transparenten in učinkovit sistem korporativnega upravljanja še dodatno pridobil na pomenu. Družbe v Skupini Javnega holdinga zavezuje Kodeks upravljanja, ki upošteva poenotena merila za doseganje visokih standardov vodenja in nadzora ter oblikovanje transparentnega in razumljivega sistema korporativnega upravljanja. Pri vodenju in upravljanju družb v Skupini smo tudi v letu 2022 uveljavljali visoke enotne standarde korporativnega upravljanja.

Osnovni podatki obvladujoče družbe			
Družba:	JAVNI HOLDING Ljubljana, d.o.o., družba za izvajanje strokovnih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb		
Sedež:	Verovškova ulica 70, 1000 Ljubljana		
E-pošta:	info@jhl.si		
Spletna stran:	http://www.jhl.si		
Matična številka:	5860199000		
Davčna številka:	SI57209294		
Šifra dejavnosti:	70.100 Dejavnost uprav podjetij		
Osnovni kapital:	151.446.841 EUR		
Št. reg. vložka pri Okr. sodišču v Ljubljani:	1/25680/00		
Osnovni podatki odvisnih družb			
Družba:	JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o.	JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o.	JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET, d.o.o.
Sedež:	Vodovodna cesta 90, LJ	Verovškova ulica 62, LJ	Celovška cesta 160, LJ
E-pošta:	vokasnaga@vokasnaga.si	info@energetika-lj.si	mail@lpp.si
Spletna stran:	https://www.vokasnaga.si/	https://www.energetika-lj.si/	https://www.lpp.si/
Matična številka:	5046688000	5226406000	5222966000
Davčna številka:	SI64520463	SI23034033	SI66742790
Šifra dejavnosti:	36.000, 38.000	35.300	49.310
Osnovni kapital:	99.336.586 EUR	57.602.057 EUR	18.155.600 EUR

Na dan 31. 12. 2022 sestavljajo osnovni kapital matične družbe Javni holding Ljubljana, d.o.o. osnovni vložki naslednjih družbenikov:

Družbenik	Vrednost osnovnega vložka	Delež družbenika
Mestna občina Ljubljana (MOL)	132.243.381,56 EUR	87,32 %
Občina Medvode	5.815.558,69 EUR	3,84 %
Občina Brezovica	4.179.932,81 EUR	2,76 %
Občina Dobrova – Polhov Gradec	3.271.251,77 EUR	2,16 %
Občina Škofljica	2.726.043,14 EUR	1,80 %
Občina Dol pri Ljubljani	1.908.230,20 EUR	1,26 %
Občina Horjul	1.302.442,83 EUR	0,86 %
Skupaj	151.446.841,00 EUR	100,00 %

Javni holding ima poleg MOL, ki je večinski družbenik, še šest primestnih občin družbenic. Vsi družbeniki sestavljajo skupščino družbe.

1.2 Upravljanje skupine

Sistem vodenja in upravljanja omogoča preglednost poslovanja Javnega holdinga in odvisnih družb. Obvladujočo družbo upravlja **skupščina družbenikov Javnega holdinga**, ki jo sestavljajo vsi družbeniki. Vsakih dopolnjenih 50 EUR osnovnega vložka daje družbeniku en glas. V skladu z družbeno pogodbo Javnega holdinga skupščina odloča z navadno večino glasov, razen v primeru, ko družbena pogodba ali zakon določa višjo večino. V odvisnih družbah ustanoviteljske pravice izvaja **Svet ustanoviteljev**, odvisne družbe pa vodijo in zastopajo posamezni direktorji, edini družbenik odvisnih družb je Javni holding.

Organi obvladujoče družbe Javni holding Ljubljana d.o.o. so nadzorni svet, revizijska komisija nadzornega sveta in poslovodstvo družbe.

Funkcijo **direktorice družbe Javni holding** je od 1. 4. 2004 do 4. 1. 2023 opravljala ga. Zdenka Grozde. Skupščina družbe jo je na seji dne 4. 1. 2023 odpoklicala s funkcije direktorice družbe iz nekrivdnih razlogov, tako da ji je s tem dnem prenehal mandat. Na isti seji je bil za direktorja družbe imenovan Krištof Mlakar za mandatno dobo petih let, od 5. 1. 2023 dalje, Davida Polutnika pa za direktorja družbe VOKA SNAGA.

Poslovodstvo posameznih odvisnih družb prav tako predstavlja direktor. Imenuje in odpokliče ga skupščina edinega družbenika. V letu 2022 so funkcijo direktorja odvisnih družb opravljali:

Družba	Ime in priimek	Funkcija	Imenovanje	Mandatna doba
VOKA SNAGA	Krištof Mlakar	direktor	21. 7. 2017	5 let
Energetika Ljubljana	Samo Lozej	direktor	1. 2. 2019	5 let
LPP	Peter Horvat	direktor	3. 1. 2021	5 let

Nadzorni svet JAVNEGA HOLDINGA Ljubljana, d.o.o. ima devet članov, in sicer šest članov imenovanih s strani Skupščine družbe na predlog MOL in tri člane imenovane s strani Skupščine družbe na usklajen predlog manjšinskih družbenikov. Sestava Nadzornega sveta družbe Javni holding je bila v letu 2022 sledeča:

- Člani nadzornega sveta družbe, imenovani na predlog MOL na seji skupščine dne 18. 10. 2019 in dne 4. 1. 2020 z nastopom mandata 17. 12. 2019 oziroma 9. 11. 2020: predsednica Jadranka Dakić, člani: Jelka Žekar, Urša Otoničar, Vasja Butina, Miha Butara, David Polutnik (od 9. 11. 2020).
- Člani nadzornega sveta družbe, imenovani na usklajen predlog manjšinskih družbenikov na seji skupščine dne 6. 10. 2021 z nastopom mandata 18. 12. 2021: Marko Podvršnik, Slađana Brodnik, Urška Zdešar.

Revizijska komisija nadzornega sveta Javnega holdinga Ljubljana d.o.o. je bila imenovana v skladu z novelo ZGD-1 po vzpostavitvi pogodbenega koncerna na podlagi sklenjene Pogodbe o obvladovanju med obvladujočo družbo Javni Holding ter odvisnimi družbami Energetika Ljubljana, VOKA SNAGA in LPP. Revizijsko komisijo, ki jo je imenoval nadzorni svet 21. 4. 2021, sestavljajo: predsednica ga. Jadranka Dakić, članica ga. Jelka Žekar in članica ga. Jovita Ažman kot neodvisna strokovnjakinja.

1.3 Obdobja in frekvence poročanja

Obvladujoča družba Javni holding v okviru opravljanja servisnih storitev za javna podjetja skrbi za pripravo enotnih izhodišč za izdelavo letnih načrtov, usklajevanje predlogov investicijskih načrtov javnih podjetij, izvajanje nadzora nad poslovanjem javnih podjetij, spremljanje izvajanja cenovne politike, enotno informiranje uporabnikov storitev javnih podjetij ter pripravo analiz in poročil o poslovanju javnih podjetij. S skupnim upravljanjem obvladujoča družba zagotavlja bolj učinkovito poslovno odločanje za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov in izkoriščanje sinergijskih učinkov.

Obvladujoča družba, kot tudi odvisne družbe, sestavljajo letno poročilo posamezne družbe in na ravni Skupine letno konsolidirano poročilo v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. Vse družbe v Skupini Javnega holdinga so glede na zakonske kriterije (število zaposlenih, prihodki od prodaje in vrednost aktive) velike družbe. Posamezno in konsolidirano letno poročilo se sestoji iz poslovnega in računovodskega poročila. V preteklih letih je konsolidirano letno poročilo vključevalo tudi izjavo o nefinančnem poslovanju, ki vsebuje informacije o okoljskih, socialnih, družbeno odgovornih in kadrovskih zadevah ter spoštovanju človekovih pravic na ravni družbe oziroma Skupine. Za leto 2022 je izjava o nefinančnem poslovanju za celotno Skupino, skladno s 5. odstavkom 70.c člena ZGD-1 objavljena kot ločeno poročilo. Letna poročila se redno revidira s strani neodvisnega revizorja ter obravnava na skupščini in nadzornem svetu družbe. Letna poročila za posamične družbe so sestavljena v skladu z zakonom in Slovenskimi računovodskimi standardi, konsolidirano letno poročilo pa v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Vsa letna poročila predstavljajo verodostojen odraz dogajanj in dajejo celovito informacijo o poslovanju družb oziroma Skupine.

Skupščina in nadzorni svet družbe obravnavata tudi poročila o realizaciji investicijskih načrtov družb v Skupini, polletna in kvartalna poročila o poslovanju družb v Skupini, poslovne načrte družb v Skupini in razne obdobjne informacije. Skupščina pa obravnava tudi investicijske načrte družb v Skupini in poročila o njihovi realizaciji. Sicer direktorji skladno s Kodeksom upravljanja redno, pravočasno in izčrpno obveščajo organ nadzora o vseh pomembnih zadevah, ki se nanašajo na poslovanje družb, njihovo strategijo, obvladovanje tveganj ter o sprejetih ukrepih za minimiziranje le-teh in podobno. Pri posredovanju podatkov se upoštevajo standardi zaupnosti. Direktor obvladujoče družbe predsednika nadzornega sveta nemudoma obvesti o dogodkih in okoliščinah, ki lahko pomembneje vplivajo na poslovanje in položaj družb v Skupini.

Nadzornemu svetu, ki daje soglasje k letnim načrtom dela notranje revizije, o svojem delu redno poroča tudi Služba za notranjo revizijo družbe. O tveganjih, vključno s pojasnili o ocenjevanju in obvladovanju le-teh, se najmanj enkrat letno poroča revizijski komisiji nadzornega sveta družbe in nadzornemu svetu. Revizijska komisija predstavlja strokovno podporo nadzornemu svetu, predvsem na področjih računovodskega poročanja, finančnega poslovanja, notranjih kontrol in obvladovanja tveganj ter zunanjega in notranjega revidiranja Skupine Javni holding in družb v pogodbenem koncernu.

Letna in trajnostno poročilo se ažurno objavljajo na spletni strani družb in so tako dosegljiva tudi širši zainteresirani javnosti.

2 IZJAVA DIREKTORJA O TRAJNOSTNEM RAZVOJU

Skladno s členom 70.c. Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) Skupina Javni holding za leto 2022 objavlja poleg letnih poročil družb Skupine in konsolidiranega letnega poročila Skupine za leto 2022 še ločeno Izjavo o nefinančnem poslovanju – Trajnostno poročilo Skupine Javni holding za leto 2022.

Predloženo trajnostno poročilo razkriva informacije o najbolj pomembnih vplivih družb Skupine na gospodarstvo, okolje in družbo, vključno s človekovimi pravicami. Poročilo sledi standardom GRI, in njihovim smernicam in daje relevantne informacije o našem družbeno odgovornem delovanju, ter ponuja pregled ključnih aktivnosti ter družbenih učinkov delovanja družb skupine na področju družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja. V Skupini trajnostni razvoj razumemo kot uravnoteženo delovanje na področju družbene odgovornosti, varstva okolja, upravljanja s kadri, ki so strokovno usposobljeni in motivirani ter vlaganjem v raziskave in razvoj. V okolju v katerem delujemo spodbujamo gospodarski, socialni in družbeni razvoj lokalnega okolja s trajnostnimi projekti na področju energetske učinkovitosti in varčevanja z naravnimi viri. Družbeno odgovorne odločitve in aktivnosti nam pomagajo graditi partnerske odnose z našimi deležniki, njihove učinke pa je čutiti v širšem družbenem in naravnem okolju. Prizadevamo si videti širšo, poglobljeno sliko in v čim večji možni meri presegati okvire in interese lastnega poslovanja. Z uresničevanjem poslanstva in zastavljenih ciljev skrbimo, da je prestolnica Ljubljana po meri meščank in meščanov, stičišče pametnih, trajnostnih ter okolju prijaznih rešitev in storitev, ki prebivalcem in tudi obiskovalcem ponuja visoko kakovost bivanja, v zelenem, varnem in prijaznem okolju, v katerem spoštujemo sočloveka in okolje.

Novembra 2021 smo sprejeli tudi Strateški načrt za obdobje 2022–2027, ki je bil pripravljen v sodelovanju s ključnimi deležniki, primarno s sodelavci družbe in odvisnimi družbami ter občinami ustanoviteljicami. Strateški načrt, ki sledi temeljnim razvojnim smernicam Vizija Ljubljana 2045, je trajnostno naravnano, s poudarkom na digitalizaciji storitev.

➤ Predstavitev ključnih politik Skupine

V Skupini Javni holding spoštujemo naravno **okolje** in okoljske predpise. Naš cilj je varovati, ohraniti in izboljšati naravno okolje na področju, kjer delujemo. Politike, ki opredeljujejo naše učinke na okolje so energetska politika, politika kakovosti in ravnanja z okoljem. Prizadevamo si k preprečevanju in zmanjševanju onesnaževanja in spoštujemo okoljevarstvene predpise predvsem na področju ravnanja z odpadki, emisij ter rabe surovin in energije. Zakonodajne zahteve za zeleni prehod, s katerim želi Evropa postati prva podnebno nevtralna celina do leta 2050, do leta 2030 pa želi zmanjšati emisije CO₂ za vsaj 55 %, se vse bolj zaostrujejo. Z namenom pridobivanja posojil pri finančnih institucijah ter predstavitvijo vključevanja naših družb v podnebne politike, smo v letu 2022 izvajali aktivnosti v zvezi s pripravo informacij o ciljih z vidika okolja, družb in upravljanja (ESG). Skladno z obstoječo zakonodajo letos v trajnostnem poročilu razkrivamo tudi podatke o deležu prihodkov, stroškov in investicij družb skladnih in sprejemljivih z EU taksonomijo.

Razvojna politika Skupine je naravnana tako, da spodbuja in motivira zaposlene, da prispevajo k povečanju kakovosti storitev, spodbuja k prihrankom pri porabi resursov, znižanju negativnih vplivov na okolje zaradi negativnih učinkov človekovih ravnanj oziroma dejavnosti ter znižanju stroškov. Razvojne aktivnosti so v družbi Energetika Ljubljana v največji meri usmerjene v optimizacijo obratovanja sistemov oskrbe z zemeljskim plinom in toploto. Razvojne politike v družbi VOKA SNAGA so usmerjene v aktivnosti trajnostne kakovostne oskrbe uporabnikov z naravno pitno vodo ter varstva vodnih virov, trajnostne zaščite okolja z učinkovitim ravnanjem z odpadki in odpadno vodo ter v aktivnosti sledenja razvoju sonaravnega mesta. V družbi LPP so razvojne aktivnosti usmerjene v optimizacijo mreže linij ob sočasni skrbi za okolje in razvoj različnih storitev s ciljem izboljšanja zadovoljstva uporabnikov.

Strategija ravnanja s človeškimi viri je zelo pomemben del strategije razvoja Skupine. Zavedamo se, da so pogoj za uspeh usposobljeni, zadovoljni in motivirani zaposleni. Veliko vlagamo v strokovnost, kompetence, krepitev pripadnosti in zagotovitev ustreznih delovnih pogojev. Usmerjeni smo k izvajanju in podpori družini prijaznih praks, s ciljem, da zaposleni razvijejo oziroma okrepijo močno pripadnost sistemu in postanejo ponosni skrbniki javnega interesa.

Temelj našega delovanja so enake možnosti za vse. Spoštujemo **človekove pravice**, ki so zajete v mednarodno priznanih načelih in smernicah. Spoštujemo zakonske norme in standarde s področja človekovih pravic in prepovedujemo kakršnokoli diskriminacijo na delovnem mestu.

Kot **družbeno odgovorna** skupina javnih družb želimo prispevati tudi k razvoju lokalnega okolja ter izboljšanju kakovosti življenja ljudi. Vključevanje v družbeno koristne akcije so pomemben del družbeno odgovornega delovanja. Prav tako je usklajevanje investicij s sočasnimi posegi v prostor trajno vodilo Skupine. Ključno pri tem je sodelovanje z občinami na področju investicij, pri oblikovanju lokalne zakonodaje in zavedanje, da številne in raznotere temeljne dejavnosti na področju gospodarskih javnih služb skupaj tvorijo celovito in kakovostno izvajanje gospodarskih javnih služb na območju MOL in primestnih občin.

Skupina Javni holding obvladuje **tveganja** preko sistema celovitega upravljanja s tveganji, ki zagotavlja, da so ključna tveganja, ki so jim družbe izpostavljene, prepoznana, ocenjena, obvladovana in spremljana. Pri tem si prizadevamo, da se vzpostavi kultura zavedanja o tveganjih, ki privede do boljšega nadzora nad tveganji in do kakovostnejših informacij za odločanje na vseh ravneh delovanja Skupine. Obvladovanje tveganj je skrb vsakega zaposlenega v Skupini, ki je s svojimi odločitvami in dejanji vsakodnevno izpostavljen tveganjem v okviru svojih delovnih nalog in pristojnosti. V okviru hitro spreminjajočega se okolja delovanja podjetij smo v okviru **posodobitve registrov tveganj za leto 2022** ponovno preverili in ocenili tveganja iz prejšnjih let ter ocenili na novo identificirana tveganja. Ključna tveganja so opisana in predstavljena v poglavju »**Upravljanje s tveganji**« v poslovnem delu letnih poročil družb za leto 2022 (poglavje 2.3.4).

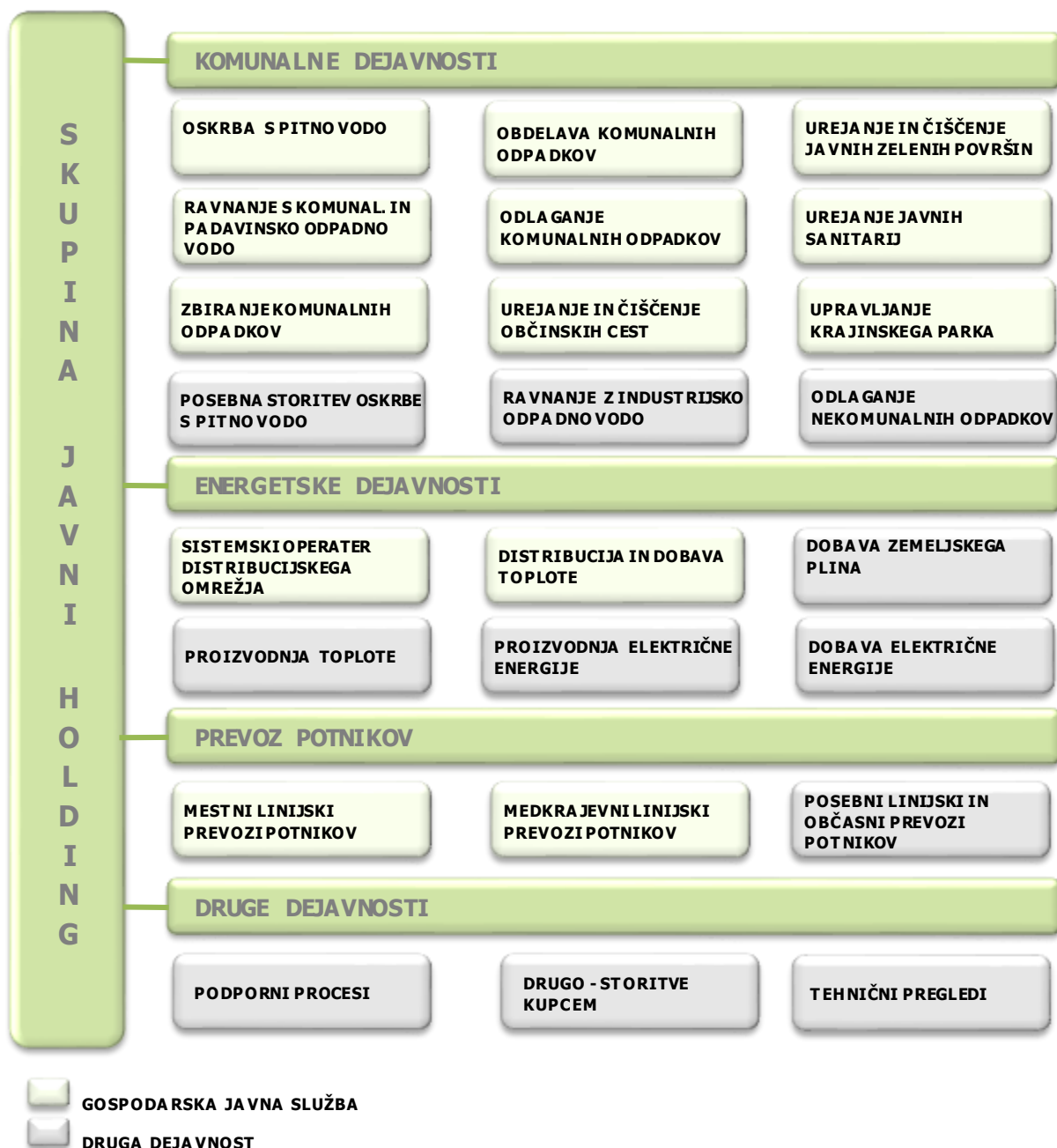
Opis izvajanja dejavnosti Skupine in trajnostno poslovanje Skupine je predstavljeno v poglavjih, ki sledijo.

Direktor
Krištof Mlakar

3 OPIS DEJAVNOSTI POSLOVANJA SKUPINE

Skupina Javni holding je na področju izvajanja gospodarskih javnih služb največja Skupina družb v Sloveniji. Pod svojim okriljem združuje tako obvezne kot izbirne gospodarske javne službe, pa tudi druge povsem tržne dejavnosti.

Glede na zakonodajo, ki je relevantna za izvajanje posameznih dejavnosti Skupine, v nadaljevanju prikazujemo štiri sklope dejavnosti, in sicer komunalne dejavnosti, ki jih ureja zakon o varstvu okolja, energetske dejavnosti, ki jih ureja energetski zakon, potniški promet, ki ga ureja zakon o prevozi v cestnem prometu ter druge dejavnosti.

3.1 Komunalne dejavnosti

Gospodarske javne službe na področju komunalnih dejavnosti so opredeljene v zakonu o varstvu okolja. Skupina zagotavlja izvajanje različnih gospodarskih javnih služb in drugih storitev s tega področja za več občin.

V letu 2022 je družba VOKA SNAGA izvajala **GJS oskrbe s pitno vodo** za dobrih 339 tisoč prebivalcev ter različne gospodarske in družbene dejavnosti v občinah osrednje slovenske regije. Oskrba s pitno vodo se kot GJS izvaja na območju 6 občin (MOL, Brezovica, Dobrova – Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Grosuplje in Škofljica), v letu 2022 pa se je dejavnost oskrbe s pitno vodo začela izvajati tudi v občini Medvode. Kot tržno storitev pa družba zagotavlja pitno vodo po pogodbi tudi Občini Ig. Družba na isti infrastrukturi izvaja tudi posebno storitev oskrbe s pitno vodo za zavezance, ki vodno povračilo plačujejo neposredno Direkciji RS za vode.

GJS odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode ter storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode smo zagotavljali približno 310 tisoč uporabnikom na centralnem kanalizacijskem sistemu (za pretežni del MOL in občine Škofljice ter del območja v občinah Medvode, Brezovica in Dobrova – Polhov Gradec) in na 14 lokalnih kanalizacijskih sistemih. Poleg tega Skupina zagotavlja približno 67 tisoč uporabnikom storitve povezane z greznicami in MKČN na območjih, kjer še ni zgrajene kanalizacije. Odvajanje odpadne vode je potekalo nemoteno na vseh oskrbnih sistemih. Družba na isti infrastrukturi izvaja tudi posebno storitev ravnanja z industrijsko odpadno vodo, ki obsega storitve odvajanja in čiščenja industrijske odpadne vode za uporabnike z gospodarsko dejavnostjo, ki v javno kanalizacijo odvedejo letno več kot 4.000 m³ odpadne vode ter za neposredne zavezance za izvajanje monitoringa industrijske odpadne vode.

V letu 2022 smo zagotavljali izvajanje **GJS zbiranja komunalnih odpadkov** skladno z odloki, upoštevaje organizacijsko in prostorsko zasnovo, vrsto in obseg javnih dobrin, pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, vrsto in obseg objektov in naprav, pravice in obveznosti uporabnikov ter vire financiranja javne službe v 11 občinah: MOL, šest občin družbenic Javnega holdinga (Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Medvode, Škofljica) ter občine: Ig, Velike Lašče, Vodice in Cerklje na Gorenjskem. Dejavnost zbiranja komunalnih odpadkov smo izvajali za dobrih 410 tisoč prebivalcev, kar predstavlja 98,7 % vseh prebivalcev, ki živijo na teh območjih.

V letu 2022 smo v RCERO Ljubljana v okviru **GJS obdelave odpadkov** sprejemali komunalne in biološke odpadke iz skupno 56 občin oziroma za okvirno 834 tisoč prebivalcev, in sicer iz 7-ih občin družbenic Javnega holdinga (MOL, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Horjul, Medvode in Škofljica) ter 49 drugih občin. Na dejavnosti smo zasledovali predvsem cilje: zagotovitev stabilnosti obratovanja in poslovanja RCERO Ljubljana, optimizacija proizvodnje ter finančno ugodna oddaja produktov predelave.

V letu 2022 smo skladno z odloki in pogodbami zagotavljali izvajanje **GJS odlaganja komunalnih odpadkov** na odlagališče Barje za 39 občin, in sicer 7 občin družbenic Javnega holdinga in 32 občin pristopnic v RCERO. V okviru izvajanja obvezne GJS odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na odlagališče Barje in druga odlagališča odlagamo preostanek odpadkov po obdelavi ter ostale komunalne odpadke, ki se odložijo neposredno in jih predhodno ni potrebno obdelati. Družba na odlagališču Barje izvaja tudi posebno storitev odlaganja nekomunalnih odpadkov, torej odpadkov, ki jih uporabniki sami oddajo na zbirnih centrih in se neposredno odložijo na odlagališču Barje (gradbeni odpadki, azbestni odpadki).

Dejavnost **GJS urejanja in čiščenja občinskih cest v MOL** obsega čiščenje 5.787.333 m² javnih površin, od tega 1.798 cest površine 4.294.790 m², 4.622 pločnikov površine 1.456.803 m² ter 37 podhodov, pasaž in arkad v skupni površini 24.995 m². Izvajali smo praznjenje, čiščenje in pranje 800 košev za smeti. Očiščeno in zaščiteno je bilo skupno 5.498 m²

z grafiti onesnaženih javnih površin. Pri izvajanju dejavnosti urejanja in čiščenja cest smo v letu 2022 zbrali 3.163 ton odpadkov.

V okviru izvajanja **GJS urejanja in čiščenja javnih zelenih površin v MOL** izvajamo košnjo 2.325.000 m² travnih površin, vzdržujemo 70 mestnih parkov, 6 pasjih parkov in 211 otroških igrišč, urejamo 1.380 m² cvetličnih gred s sezonskim cvetjem in 6.500 m² gred s trajnicami ter praznimo 1.980 košev. V spomladanskem času smo na cvetlične grede s sezonskim cvetjem posadili 33.737 sadik cvetic. V okviru gospodarske javne službe oskrbujemo 40.000 dreves in za zagotavljanje varnosti na površinah, ki niso javne, še okoli 11.800 dreves. V obravnavanem obdobju leta 2022 smo v sklopu rednega vzdrževanja in v sklopu prenov ulic posadili 1.023 novih sadik dreves. Pri izvajanju dejavnosti urejanja in čiščenja javnih zelenih površin smo v letu 2022 zbrali 1.089 ton odpadkov.

Poleg tega izvajamo še izbirno **GJS urejanja javnih sanitarij v MOL ter GJS upravljanje krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib**.

	LETO 2022	NAČRT 2022	LETO 2021	Indeks L22/N22	Indeks L22/L21
Vodovod					
Prodana voda v m ³	22.293.214	21.909.900	20.873.094	101,7	106,8
Kanalizacija					
Zaračunana odvedena voda v m ³	19.852.196	19.850.700	19.443.624	100,0	102,1
Zbiranje odpadkov					
Zbrani odpadki v tonah	155.011	161.817	166.755	95,8	93,0
Delež ločeno zbranih odpadkov v %	69,8	71,3	70,5	97,9	99,0
Obdelava odpadkov					
Sprejeti odpadki v obdelavo v tonah	165.666	174.896	172.038	94,7	96,3
Odlaganje odpadkov					
Po obdelavi odloženi odpadki v tonah	9.017	16.123	10.964	55,9	82,2
Vsi odloženi odpadki v tonah	29.285	38.129	39.716	76,8	73,7

Skupna količina prodane vode se je v letu 2022 zvišala za 6,8 %. Skupna dolžina vodovodnega omrežja znaša 1.260 km in je za 103 km daljša kot v letu 2021, skupno število vodovodnih priključkov je 46.582, kar je za 2.958 več kot leta 2021. Največji vpliv na povečanje dolžine vodovodnega omrežja in skupnega števila vodovodnih priključkov ima prevzem vodovodnega omrežja v upravljanje v Občini Medvode. Poleg tega je bilo v upravljanje in vzdrževanje prevzetih dodatnih 43 objektov ter 3.608 vodomeroev.

V letu 2022 je bilo načrpanih 30.527.501 m³ vode, kar je 3,2 % oziroma 932.394 m³ več kot v letu 2021. Za oskrbo s pitno vodo je bilo v letu 2022 porabljenih 11,3 mio kWh električne energije, kar je 1,9 % manj kot v letu prej. Vzrok za zmanjšanje porabe električne energije, kljub prevzemu vodovodnih sistemov v Občini Medvode, je prenehanje črpanja vodnjaka VD Brest-1A in VD Brest-3A v Iško, ki se je v letu 2021 izvajalo do 22. 12. 2021.

Vodne izgube, ki so opredeljene kot razlika med vtokom vode v vodovodni sistem in ugotovljeno porabo vode, so sestavljene iz dejanskih (ki nastanejo zaradi okvar in puščanj na vodovodnem omrežju in objektih ter puščanj na vodovodnih priključkih do merilnega mesta) in navideznih izgub (neugotovljena poraba, neevidentirani priključki in nenatančnost meritev). Izvajalec javne službe mora vodne izgube iz javnega vodovoda spremljati in evidentirati v vodni bilanci, ki je določena v Uredbi o oskrbi s pitno vodo. Vodna bilanca določa izračunavanje vseh sestavin neprodane vode, standardizacijo posameznih sestavin in terminologije, ter pokaže strukturo porabe vode, ki omogoča realno ocenjevanje dejanskega stanja vodnih izgub v sistemu. Dejanske vodne izgube so v letu 2022 znašale 25,3 %, v letu 2021 pa 27,8 %.

Skladnost in zdravstvena **ustreznost pitne vode** je bila na vseh oskrbovalnih sistemih spremljana skladno z določbami Pravilnika o pitni vodi. Nadzor pitne vode je potekal v okviru

notranjega nadzora in državnega monitoringa pitne vode, ki ju izvajajo akreditirani laboratoriji. V okviru načrtovanega notranjega nadzora pitne vode je bilo na vodovodnih sistemih odvzetih 3.002 vzorcev za redna mikrobiološka preizkušanja in 1.205 vzorcev za fizikalno-kemijska preizkušanja. Delež neskladnih vzorcev v okviru načrtovanih rednih mikrobioloških preizkušanj notranjega nadzora je v primerjavi s preteklim obdobjem povišan. V okviru rednih preizkušanj je bilo potrjenih 126 mikrobiološko neskladnih vzorcev (4,2 % glede na skupno število rednih mikrobioloških preizkušanj), v okviru občasnih mikrobioloških preizkušanj pa 2. Ugotovljena je bila ena neskladnost zaradi motnosti. V vseh primerih neskladnosti pitne vode, kjer je bilo vzroke možno določiti, smo jih raziskali z namenom, da se razmere ne bi več ponovile, poskrbeli za odpravo vzrokov in po izvedenih ukrepih preverili ter dokazali učinkovitost ukrepov s kontrolnim vzorčenjem. V letu 2022 smo v okviru notranjega nadzora zaznali pojav spojin iz vrst novodobnih onesnaževal (benzotriazoli) v načrpani vodi vodarne Hrastje in na prispevnem območju vodarne. Potekajo intenzivne aktivnosti v sodelovanju s pristojnimi institucijami z namenom odkritja virov onesnaženja, preprečevanja tovrstnih dogodkov v prihodnje in priprave sistemskih ukrepov za izboljšanje razmer. V okviru zdravstveno-higienskega nadzora je bilo izvedenih 40 ogledov vodovarstvenih območij, kjer ni bilo ugotovljenih večjih kršitev, na pristojne inšpekcijske službe pa smo podali 3 prijave. Zdravstveni inšpektorat RS je v letu 2022 izvedel 9 rednih inšpekcijskih pregledov, od tega 5 v Občini Medvode.

Varno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo smo zagotavljali z rednim vzdrževanjem in intervencijskimi popravili nenadnih okvar na centralnem ter na lokalnih vodovodnih sistemih. V letu 2022 je bilo izvedeno 321 popravil večjih tehničnih okvar, od tega 54 okvar in prelomov na primarnih vodovodih ter 267 na sekundarnih vodovodih. Na centralnem vodovodnem sistemu je bilo v letu 2022 zaradi popravila večjih tehničnih okvar evidentiranih 18 daljših prekinitev oskrbe s pitno vodo (v letu 2021 je bilo 10 prekinitev), ki so trajale več kot 6 ur. V sklopu izvajanja rednih in interventnih vzdrževalnih del na vodovodnih priključkih in pripadajočih elementih je bilo izvedenih 601 storitev vzdrževanja vodomernih mest, 4 ukinitve neevidentiranih oziroma opuščenih vodovodnih priključkov, 209 storitev popravil priključnih cevi ali zapornih elementov na priključnem sklopu hišnega vodovodnega priključka. Obnovljeno je bilo 363 cestnih kap za zaporne elemente hišnih vodovodnih priključkov in obnovljenih 532 hišnih vodovodnih priključkov.

V letu 2022 se je **dolžina kanalizacijskega omrežja**, ki ga družba vzdržuje, podaljšala za 17 km, na 1.236 km. Število kanalizacijskih priključkov na javno omrežje se je povečalo za 869, skupaj je na kanalizacijo priključenih 31.046 enot. Na čistilnih napravah zagotavljamo čiščenje odpadne vode za 383.612 PE.

Odvajanje odpadne vode je bilo nemoteno na vseh oskrbnih sistemih. Po programu rednega vzdrževanja kanalizacijskega omrežja je bilo očiščeno 189 km kanalizacijskih cevi in iz njih odstranjenih slabih 372 ton usedlin. Pregledanih je bilo 77,5 km kanalizacijskega omrežja in 66 razbremenilnih objektov. V okviru ravnanja z odpadno vodo je bilo odvedene 19.852.196 m³ odpadne vode (od tega 19,3 % v okviru dejavnosti ravnanja z industrijsko odpadno vodo). Od skupno odvedene odpadne vode je bilo preko centralnega kanalizacijskega sistema odvedeno 91,7 % odpadne vode.

Količina prodanih storitev GJS ravnanja s komunalno odpadno vodo je bila v letu 2022 višja od načrtovane za 0,8 % in 1,9 % višja kot v letu 2021. Obseg storitev ravnanja z odpadno vodo v MOL, ki predstavlja 95,4 % vse odvedene odpadne vode, se je v letu 2022 zvišal za 2,0 % oziroma 373 tisoč m³ glede na leto 2021.

V okviru izvajanja **prevzema blata iz obstoječih greznic in MKČN** za leto 2022 smo skupno opravili 6.567 storitev oziroma prevzeli in na CCN obdelali 19.181 m³ blata. Storitve povezane z greznicami in MKČN so v letu 2022 za 5,2 % višje od načrtovanih in 0,9 % višje od realiziranih v letu 2021.

V letu 2022 je bilo v Skupini **zbranih** skupno 155.011 ton **odpadkov**, od tega 150.759 ton v okviru dejavnosti zbiranje odpadkov (88,7 % komunalnih in 11,3 % nekomunalnih) in 4.252 ton z izvajanjem dejavnosti urejanje in čiščenje občinskih cest ter javnih zelenih površin. V obravnavanem obdobju je bilo zbranih 352,9 kg odpadkov na prebivalca. Glavni, 31,0 %, delež med zbranimi komunalnimi odpadki predstavljajo mešani komunalni odpadki iz gospodinjstev, ki se pred odlaganjem še mehansko obdelajo. Masa zbranih biološko razgradljivih odpadkov (v strukturi največji 99,9 % delež predstavljajo odpadki zbrani v zabojnikih za biološke odpadke, ostalo se nanaša na zeleni odrez, vejevje, listje, trava) je v letu 2022 nižja od načrtovane za 7,2 % in za 2,2 % nižja od realizirane v letu 2021. V strukturi ločenih zbranih frakcij zavzema največji delež (51,1 %) mešana embalaža, sledita ji papir in karton z 29,2 %, preostalih 19,7 % pa predstavlja steklena embalaža. Nevarne gospodinjske odpadke družba zbira na zbirnih centrih (93,9 %) in s premičnim vozilom (6,1 %). Masa zbranih nevarnih gospodinjskih odpadkov je nižja tako od načrtovane za leto 2022 kot tudi v primerjavi z realizirano maso v letu 2021. V okviru rednega zbiranja je družba odvažala tudi kosovne odpadke. V letu 2022 je bilo v primerjavi z načrtom kot tudi z zbrano maso v enakem obdobju lani, zbranih manj odpadkov. V primerjavi z letom 2021 so bila odstopanja v vseh mesecih obravnavanega leta, saj smo zbrali okoli 22,4 % manj kosovnih odpadkov. Kosovne odpadke lahko uporabniki pripeljejo tudi na zbirne centre, kjer je bilo v letu 2022 zbrano za 4,6 % več kosovnih odpadkov kot leta 2021.

Nekomunalnih odpadkov smo v letu 2022 zbrali 17.072 ton. Največji, 94,2-odstotni delež, predstavljajo mešani gradbeni odpadki in ruševine ter azbest in izolirni material, ki so zbrani na zbirnem centru Barje. V letu 2022 se je iz zbirnega centra Barje na odlagališča odložilo skupno 16.080 ton gradbenih in azbestnih odpadkov, kar je 1,0 % manj kot v letu 2021.

V okviru storitev **obdelave odpadkov** je količina sprejetih odpadkov v obdelavo v letu 2022 3,7 % nižja od količine sprejetih odpadkov preteklega leta zaradi prekinitve dovoza mešanih komunalnih odpadkov iz MO Koper in občine Ankaran julija 2022. V obdelavo odpadkov je bilo sprejetih 165.666 ton odpadkov, od tega 79,5 % komunalnih odpadkov in 20,5 % bioloških odpadkov.

Iz komunalnih odpadkov, sprejetih v obdelavo, je bilo v letu 2022 izsortiranih 12.329 ton sekundarnih surovin (plastika, kovine, les) in proizvedenih 97.334 ton gorljivih frakcij (lahke frakcije in digestat), količina preostanka odpadkov za odlaganje je znašala 11.456 ton.

Proizvodnja bioplina je presegla načrtovane količine, in sicer za 15,7 % ter je znašala 8,7 mio Nm³. Iz ločeno zbranih biorazgradljivih odpadkov je bilo v letu 2022 proizvedenih 2.750 ton komposta I. kakovostnega razreda.

V letu 2022 je bilo skupno **odloženih odpadkov** 29.285 ton, od tega 26.927 ton na odlagališče Barje. V strukturi vseh odpadkov predstavljajo 36,3 % komunalni odpadki in 63,7 % nekomunalni odpadki. Masa odloženih komunalnih odpadkov je v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 nižja za 14,2 %, medtem ko je masa odloženih nekomunalnih odpadkov nižja za 31,8 %. Zmanjšanje je predvsem posledica večje aktivnosti na področju gradbeništva ter aktivnega čiščenja črnih odlagališč v letu 2021.

3.2 Energetske dejavnosti

Dejavnost izbirne **GJS distribucije in dobave toplote** izvajamo v skladu s Sistemskimi obratovalnimi navodili za distribucijski sistem toplote za geografsko območje MOL (skrajšano SON). Priključevanje na vročevodno omrežje je omejeno na območju MOL in je odvisno od dinamike gradnje novih objektov ter izvajanja obnov na obstoječih objektih, ki še niso priključeni na daljinski sistem.

Naloge **GJS operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina** izvajamo v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili ter aktom o določitvi omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina na geografskih območjih, kjer imamo podeljene pravice z občinskim odlokom ali koncesijsko pogodbo.

Druge energetske dejavnosti v okviru Skupine Javni holding so tržne.

Skupna proizvodnja električne energije je v letu 2022 znašala 339.061 MWh, od tega je bilo 311.431 MWh namenjeno nadaljnji prodaji, ostalo pa je porabljeno za lastne potrebe.

V letu 2022 je Skupina proizvedla skupno 1.292.696 MWh toplote (1.015.321 MWh vroče vode in 277.375 MWh pare). Vroče vode je bilo proizvedeno manj kot v preteklem letu, kar je predvsem posledica povprečno dolge in nadpovprečno tople ogrevalne sezone, proizvodnje pare pa več zaradi ponovne vzpostavitve splošne gospodarske aktivnosti po obdobju epidemije.

GJS dejavnost distribucija in dobava toplote (vroča voda in para) prevzema energijo iz dveh lokacij. V letu 2022 je bilo iz enote TE-TOL pokrito 88,2 % potreb po vroči vodi in 71,2 % potreb po pari, ostalo je bilo iz enote TOŠ. Ob koncu leta 2022 je bilo na vročevodno omrežje priključenih 5.016 toplotnih števecov (4.984 v letu 2021), priključna moč pa se je zmanjšala za 0,1 MW in znaša 1.187,8 MW. Na obeh parovodnih omrežjih skupaj je priključenih 17 parnih števecov.

V letu 2022 je prodaja toplote nižja tako od načrtovanega obsega, kot tudi od preteklega leta, na kar pomembno vpliva gibanje zunanjih temperatur in število ogrevalnih dni v kurilni sezoni.

Nižje so tudi distribuirane količine zemeljskega plina. Realiziran obseg distribucije je soodvisen od prodaje plina, ki je v večjem obsegu namenjena za potrebe ogrevanja. Na plinovodnem omrežju je imela družba konec leta 2022 priključenih 57.132 plinomerov, kar je 468 manj kot konec preteklega leta. Skupna priključna moč je znašala 1.709,0 MW, kar je 14,2 MW manj v primerjavi s stanjem ob koncu leta 2021. Na nižjo prodajo plina v letu 2022 je najbolj vplivala topla ogrevalna sezona, varčevalni ukrepi zaradi visokih cen energentov ter zmanjšan obseg prodaje zemeljskega plina končnim odjemalcem (prehod h konkurenčnim ponudnikom).

Prodaja plina CNG od začetka leta 2022 poteka na treh lokacijah, kar vpliva na višjo prodajo. Prav tako v letu 2022 ni bilo omejitev pri opravljanju dejavnosti javnega potniškega prevoza s strani družbe LPP, ki predstavlja več kot 80 % celotne prodaje CNG goriva.

	LETO 2022	NAČRT 2022	LETO 2021	Indeks L22/N22	Indeks L22/L21
Daljinsko ogrevanje					
Proizvodnja in nakup toplote v MWh	1.292.696	1.314.058	1.417.359	98,4	91,2
Prodaja toplote v MWh	1.126.778	1.151.576	1.251.512	97,8	90,0
Oskrba s plinom					
Distribuirane količine zemelj. plina v MWh	810.009	834.807	907.954	97,0	89,2
Prodaja zemeljskega plina v MWh	645.575	675.000	756.943	95,6	85,3
Prodaja CNG v MWh	50.841	48.578	44.541	104,7	114,1
Električna energija					
Proizvodnja el. energije v MWh	339.061	310.906	389.393	109,1	87,1
Prodane količine v MWh	314.871	242.868	462.997	129,6	68,0

Zaradi starosti in iztrošenosti vročevodnega omrežja smo v letu 2022 nadaljevali z ukrepi reševanja problematike puščanja in s sanacijo omrežja. Po visokem puščanju v preteklih obdobjih (vrhunec doseglo s povprečno dodano vodo v omrežje 43,1 m³/h v letu 2013), se je puščanje v naslednjih letih zmanjševalo. Povprečna poraba dodane vode v omrežje v letu 2022 je bila 16,2 m³/h kar je manj kot v letu 2021 (19,1 m³/h). Poškodbe na omrežju nastajajo neprestano, v večji meri v ogrevalni sezoni zaradi višjih temperaturno tlačnih pogojev na omrežju.

3.3 Potniški promet

Skupina izvaja javni prevoz potnikov na mestnih in medkrajevnih linijah kot gospodarsko javno službo, kamor spadajo tudi prodaja vozovnic, obveščanje uporabnikov in vzdrževanje avtobusov. Prevozi se vršijo na področju MOL ter občin Borovnica, Brezovica, Vrhnika, Logatec, Horjul, Dobrova - Polhov Gradec, Medvode, Vodice, Mengeš, Cerklje na Gorenjskem, Ivančna Gorica, Grosuplje, Videm - Dobropolje, Škofljica, Ig in Gorenja vas - Poljane. Kot tržne dejavnosti (druge dejavnosti) družba LPP opravlja tehnične preglede, homologacije ter posebne linijske in občasne prevoze.

Prizadevamo si privabiti čim več potnikov, saj se s tem zmanjšuje uporaba avtomobilov, ki obremenjuje okolje. Nova mestna vozila so z motorji na stisnjen metan (CNG), kar prispeva k boljšemu zraku, ki je preobremenjen s prašnimi delci PM₁₀. V tem segmentu je stisnjen metan (CNG) učinkovit, saj je količina teh delcev v izpuhkih minimalna. Ključna usmeritev pri ohranjanju okolja je nabava novih avtobusov, ki bodo okolju bistveno bolj prijazni. V letih 2022 do leta 2027 je prevedena zamenjava 92 starih avtobusov z novimi, med katerimi je predvidena nabava 13 električnih avtobusov. V letu 2022 smo zamenjali 24 vozil.

	LETO 2022	NAČRT 2022	LETO 2021	Indeks L22/N22	Indeks L22/L21
Mestni linijski prevoz potnikov					
Število potovanj	28.050.798	29.653.525	19.086.895	94,6	147,0
Prevoženi kilometri	11.111.965	10.236.404	10.386.025	108,6	107,0
Medkrajevni linijski prevoz potnikov					
Število potovanj	3.068.288	2.481.093	2.363.381	123,7	129,8
Prevoženi kilometri	3.840.361	3.752.091	3.681.220	102,4	104,3

V mestnem linijskem prevozu se opaža, da se število validacij povečuje, vendar še nismo dosegli leta 2019. Ugotavljamo, da so uporabniki, ki so v času zaprtja javnega prevoza prešli na druge načine prevoza, ostali pri teh načinih potovanja (električni skiro, avto, kolo, peš). Vozijo se večinoma uporabniki, ki imajo terminske vozovnice, uporabnikov z vrednostno vozovnico pa je manj kot prej.

Mestni linijski prevoz smo do novembra opravljali na 28 rednih linijah v skupni dolžini 407,4 km, s povprečno 217 avtobusi. Od novembra dalje je linij 29, skupna dolžina linij pa je 410,3 km. Število odhodov avtobusov in število potnikov smo glede na zmanjšanja števila potnikov prilagodili, kar je vplivalo tudi na manjše število prevoženih kilometrov glede na leto 2019 (11.561.151 km). Točnost odhodov iz začetnih postajališč v mestnem linijskem prevozu potnikov je bila 92,0 % in je glede na leto 2021 slabša za 1,5 %, od načrtovane pa za 1,1 %. Točnost odhodov z vmesnih postajališč je bila 81,1 % in je od lanskoletne boljša za 2,7 %, od načrtovane pa za 1,4 %.

Družba je dejavnost **medkrajevnega linijskega prevoza** izvajala, v skladu z začasno koncesijsko pogodbo in poslovnim načrtom za leto 2022, na 35 linijah v skupni dolžini 770 km, s povprečno 63 avtobusi. Točnost odhodov iz začetnih postajališč je bila 70,7 % in je glede na leto 2021 boljša za 8,1 %, od načrtovane pa za 1,0 %. Točnost odhodov z vmesnih postajališč je bila 62,0 % in je glede na leto 2021 slabša za 2 %, od načrtovane pa za 4,6 %.

Posebne linijske prevoze na področju MOL opravljammo za 25 šol in 2 zavoda. Poleg okvirnega sporazuma o šolskih prevozi, imamo za prevoze otrok iz MOL sklenjeno pogodbo o prevozi na rednih linijah mestnega potniškega prometa. Za navedene prevoze šolarji prejmejo kartico Urbana, ki je veljavna v mesecih, ko poteka šolski pouk, plačnik teh vozovnic pa je MOL. Posebne linijske prevoze na območju drugih občin izvajamo na podlagi sklenjenih pogodb z naročniki (občinami), kjer mora biti izrecno navedeno, če je prevoz namenjen tudi ostalim potnikom. Voznina prevoza se obračunava po veljavnem ceniku prevoznika. V letu 2022 smo na posebnih

linijskih in občasnih prevozi prevozili 638.695 kilometrov in opravili 888.244 potovanj. Število kilometrov je glede na leto 2021 višje za 28,1 %, število potovanj pa za 24,0 %.

Konec leta smo imeli v voznom parku za izvajanje javnega prevoza potnikov 290 avtobusov, (219 avtobusov v mestnem in 71 v medkrajevnem linijskem prometu), 20 električnih osebnih vozil, 8 kavalirjev in turistični vlakec. Od 290 avtobusov je 127 avtobusov enojnih, 19 midi in 144 zgibnih avtobusov. 220 avtobusov oziroma 75,86 % je nizkopodnih, od tega 58 enojnih, 144 zgibnih in 18 midi. Vsi avtobusi so dobro opremljeni.

Pomemben kazalnik kakovosti storitev je tudi starost avtobusov. Konec leta 2022 je povprečna starost voznega parka v primerjavi s koncem leta 2021 v mestnem prometu ostala enaka, v medkrajevnem prometu pa se je za 23 mesecev znižala. V voznom parku je konec leta 2022 obratovalo 25 avtobusov starih 20 in več let. Povprečna poraba goriva v mestnem prevozu je znašala 54,52 l/100 km in je od lanskoletne višja za 2,9 %, povprečna poraba plina pa 48,20 kg/100 km in je od lanskoletne višja za 6,1 %. Povprečna poraba goriva v medkrajevnem prevozu je 33,48 l/100 km in je od lanskoletne višja za 2,5 %. Poraba goriva je odvisna od strukture voznega parka, števila prevoženih kilometrov in od števila delovnih dni v mesecu oziroma posameznem letu, pa tudi od časa obratovanja (ure) posameznih avtobusov.

Tudi v letu 2022 so električna vozila Kavalir izvajala prevoze po strogem centru mesta, na pokopališču Žale in na območju UKC predvsem za paciente, starejše in invalide. V centru mesta so prevozila 78.510 kilometrov in prepeljala 94.543 potnikov, na Žalah so prevozila 2.839 kilometrov in prepeljala 4.880 potnikov ter na območju UKC prevozila 14.548 kilometrov in prepeljala 10.200 potnikov. Vseh 8 kavalirjev (7 v lasti LPP, 1 v lasti MOL) in turistični vlakec za obratovanje uporabljajo elektriko. Zimski vožnji je namenjeno 5 zaprtih kavalirjev, 3 kavalirji so odprti.

3.4 Druge dejavnosti

V sklop drugih dejavnosti so vključene predvsem podporne in druge dejavnosti, ki dopolnjujejo ponudbo oziroma storitve osnovnih dejavnosti Skupine. Po obsegu je najpomembnejše izvajanje podpornih služb v okviru obvladujoče družbe, ki izvaja podporne funkcije s področja financ, računovodstva, informatike, javnih naročil ter kadrovskih in pravnih zadev za odvisne družbe in dve pridruženi družbi.

V druge dejavnosti so vključene še storitve vzdrževanja, umerjanja in žigosanja merilnih naprav (toplotnih števec, vodomero in plinomerov), tehničnih pregledov in podobno.

Storitve vzdrževanja merilnih naprav se izvajajo tako za lastne potrebe kot tudi za zunanje naročnike. Vzdrževanje toplotnih in parnih postaj se izvaja na osnovi sklenjenih pogodb, v okviru katerih se opravi preventivno vzdrževanje sistemov in kontrolo optimalnega delovanja postaj, po naročilu pa se lahko opravijo tudi izredna vzdrževalna dela ter dodatne servisne storitve na zahtevo naročnikov.

Skupina se ponaša tudi z najdaljšo tradicijo opravljanja tehničnih pregledov v Sloveniji. Naročniki lahko opravijo tehnične preglede in homologacije vseh kategorij vozil, naročijo izdajo strokovnega mnenja ter vse vrste storitev vezane na registracijo vozil vseh kategorij. V letu 2022 smo opravili 21.872 tehničnih pregledov, 6.213 homologacij, izdali 3.029 strokovnih mnenj in opravili 2.368 ostalih postopkov. Glede na leto 2021 se je povišalo le število homologacij za 5,7 %, število ostalih storitev je nižje.

4 DELEŽI PRIHODKOV, STROŠKOV IN NALOŽB SPREJEMLJIVIH ZA EU TAKSONOMIJO PO DEJAVNOSTIH

4.1 VOKA SNAGA

Družba VOKA SNAGA zagotavlja storitve obvezne občinske GJS oskrbe s pitno vodo v šestih občinah, oskrbo s storitvami odvajanja in čiščenja komunalne, padavinske in industrijske odpadne vode pa v sedmih občinah. Družba je v letu 2022 GJS zbiranja komunalnih odpadkov izvajala za 11 občin, obdelavo odpadkov za 56 občin ter odlaganje ostankov predelave odpadkov za 39 občin. Dejavnost urejanja in čiščenja občinskih cest in javnih zelenih površin ter dejavnost urejanja javnih sanitarij izvaja družba le na območju Mestne občine Ljubljana. Družbi je bilo s koncesijo podeljeno še upravljanje krajinskega parka TRŠh. Poleg GJS družba opravlja še druge dejavnosti oziroma posebne storitve, kot so: oskrba s pitno vodo, ravnanje z industrijsko odpadno vodo, odlaganje nekomunalnih odpadkov ter proizvodnja električne energije.

Oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode ter ravnanje z odpadki za družbo ni samo zagotavljanje storitev za uporabnike, pač pa tudi odgovornost do okolja. Družba ni usmerjena le v zagotavljanje z zakoni in pravilniki določene kakovosti okolja, temveč tudi in predvsem v zagotavljanje najvišjega možnega nivoja ravnanja z okoljem z zavedanjem, da je voda naravna dobrina in je namenjena uporabnikom danes in v prihodnosti.

Med vsebine stalnega poslanstva družbe je vključena tudi skrb za zaščito naravnega vodnega bogastva kot temelj za ohranitev trajne in varne preskrbe ljudi in gospodarskih dejavnosti z zdravju ustrezno pitno vodo. Družba ima tako aktivno in neposredno vlogo pri varovanju vodotokov in skrbi za vračanje prečiščene vode nazaj v naravo. Posledično so procesi odvajanja in čiščenja odpadne vode poleg ravnanja z odpadki eden od najbolj pomembnih in zahtevnih del delovanja družbe pri varovanju okolja. Prav tako pa družba sodeluje v evropskih projektih z namenom upravljanja in zaščite voda.

Družba skrbi za sonaravni trajnostni razvoj tudi na področju ravnanja z odpadki. Krepitev zavedanja o nujnosti zmanjšanja odpadkov, ponovne uporabe in recikliranja ter o učinkoviti rabi energije in obnovljivih virov, vse to in še več je naše sporočilo uporabnikom, ki mu sledimo tudi sami. Ob tem z upravljanjem RCERO pomembno vplivamo na nižje obremenjevanje okolja tako z manj odloženih odpadkov, kot tudi z nadzirano predelavo odpadkov, kjer je količina in kakovost odpadnih voda odlagališča nadzorovana.

S ciljem ohranjanja in varovanja okolja ima družba od leta 2015 vpeljan sistem ravnanja z okoljem SIST EN ISO 14001 in od leta 2020 sistem ravnanja z okoljem na ravni celotne družbe. Tako je obvladovanje ključnih področij varovanja okolja vzpostavljeno v vseh procesih družbe, enotno obravnavanje okolja pa na vseh ravneh.

Dejavnosti družbe so že po definiciji naravnane okolju prijazno, in kot je zgoraj omenjeno, tudi družba sama stremi k visoki kakovosti njihovega izvajanja. Pri tem upošteva vso relevantno okoljsko zakonodajo, tako pri realizaciji investicijskih načrtov, kot pri opravljanju dejavnosti.

➤ **Skupni deleži prihodkov, stroškov in investicij glede na EU taksonomijo**

V nadaljevanju so prikazani skupni deleži prihodkov, naložb v obratna in osnovna sredstva glede na EU taksonomijo.

Delež prihodkov od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

				Merila za bistven prispevek						Merila za nebitveno škodovanje										
Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutni prihodki (3)	Delež Prihodkov (4)	Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)	Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2022 (18)	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2021 (18)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIJO %																				
A. 1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) ¹																				
Oskrba s pitno vodo	5.1 ² 5.2 ³	22.992.915,81	22,84%	0,00%																
Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode	5.3 ⁴ 5.4 ⁵	21.941.871,51	21,80%	0,00%																
Zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov	5.5 ⁶	14.772.807,29	14,68%	0,00%																
Obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov	5.6 ⁷ 5.7 ⁸ 5.8 ⁹ 5.9 ¹⁰ 5.10 ¹¹	29.120.794,04	28,93%	0,00%																
Urejanje in čiščenje občinskih cest	6.13 ¹² 6.15 ¹³	2.625.668,62	2,61%	0,00%																
Upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib	13.2 ¹⁴	167.603,20	0,17%	0,00%																
Proizvodnja električne energije	4.8 ¹⁵ 4.17 ¹⁶ 4.20 ¹⁷	371.601,95	0,37%	0,00%																
Prihodki od dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		91.993.262,42	91,40%	0,00%																
Skupaj (A.1 + A.2)		91.993.262,42	91,40%	0,00%																
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		8.658.125,69	8,60%																	
Skupaj (A + B)		100.651.388,11	100,00%																	

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutne naložbe v osnovna sredstva (3)	Delež naložb v osnovna sredstva (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za nebitveno škodovanje						Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež naložb v osnovna sredstva, usklajeni s taksonomijo, leto N (18)	Delež naložb v osnovna sredstva, usklajeni s taksonomijo, leto N-1 (19)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
				Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biodiversna raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biodiversna raznovrstnost in ekosistemi (16)					
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIJO																				
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) ¹																				
Oskrba s pitno vodo	5.1 ² 5.2 ³	8.083.223,00	47,02%	0,00%																
Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode	5.3 ⁴ 5.4 ⁵	1.807.055,00	10,51%	0,00%																
Razvoj v dejavnosti odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode	5.3 ⁴ 5.4 ⁵	4.848.360,00																		
Razvoj v dejavnostih ravnanja s pitno vodo	5.1 ² 5.2 ³	80.258,00																		
Zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov	5.5 ⁶	454.989,97	2,65%	0,00%																
Razvoj v dejavnosti zbiranja odpadkov	5.5 ⁶	360.288,00																		
Obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov	5.6 ⁷ 5.7 ⁸ 5.8 ⁹ 5.9 ¹⁰ 5.10 ¹¹	71.417,00	0,42%	0,00%																
Urejanje in čiščenje občinskih cest	6.13 ¹² 6.15 ¹³	475.963,00	2,77%	0,00%																
Posebni razvojni projekti	5.9 ¹⁰	104.841,00	0,61%																	
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		16.286.394,97	94,74%	0,00%																
Skupaj (A.1 + A.2)		16.286.394,97	94,74%	0,00%																
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		904.505,03	5,26%																	
Skupaj (A + B)		17.190.900,00	100,00%																	

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutne naložbe v obratna sredstva (3)	Delež naložb v obratna sredstva (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za nebitveno škodovanje						Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež naložb v obratna sredstva, usklajeni s taksonomijo, leto N (18)	Delež naložb v obratna sredstva, usklajeni s taksonomijo, leto N+1 (19)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
				Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIJO				%																
A.1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																				
Oskrba s pitno vodo	5.1 ² 5.2 ³	1.672.910,16	25,58%	0,00%																
Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode	5.3 ⁴ 5.4 ⁵	1.120.167,42	17,13%	0,00%																
Zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov	5.5 ⁶	120.118,09	1,84%	0,00%																
Obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov	5.6 ⁷ 5.7 ⁸ 5.8 ⁹ 5.9 ¹⁰ 5.10 ¹¹	731.155,91	11,18%	0,00%																
Urejanje in čiščenje občinskih cest	6.13 ¹² 6.15 ¹³	37.265,33	0,57%	0,00%																
Upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in	13.2 ¹⁴	9.717,01	0,15%	0,00%																
Proizvodnja električne energije	4.8 ¹⁵ 4.17 ¹⁶ 4.20 ¹⁷	22.651,92	0,35%	0,00%																
Remont	vse dejavnosti	973.838,10	14,89%																	
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		4.687.823,94	71,69%	0,00%																
Skupaj (A.1 + A.2)		4.687.823,94	71,69%	0,00%																
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		1.851.432,26	28,31%																	
Skupaj (A + B)		6.539.256,20	100,00%																	

OPOMBE

1. Vse dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, so opredeljene kot neuskajane zaradi pomanjkanja podatkov za vrednotenje s tehničnimi merili. Iz istega razloga desni del tabele ni izpolnjen.

2 Dejavnost " 5.1 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode" **(EU) 2021/2139**

3 Dejavnost " 5.2 Obnova sistemov za zbiranje, čiščenje in distribucijo vode" **(EU) 2021/2139**

4 Dejavnost " 5.3 Gradnja, razširitev in upravljanje sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda" **(EU) 2021/2139**

5 Dejavnost " 5.4 Obnova sistemov za zbiranje in čiščenje odpadnih voda" **(EU) 2021/2139**

6 Dejavnost " 5.5 Zbiranje in prevoz frakcij nenevarnih odpadkov, ki se ločujejo pri viru" **(EU) 2021/2139**

7 Dejavnost " 5.6 Anaerobna razgradnja blata iz čistilne naprave" **(EU) 2021/2139**

8 Dejavnost " 5.7 Anaerobna razgradnja bioloških odpadkov" **(EU) 2021/2139**

9 Dejavnost " 5.8 Kompostiranje bioloških odpadkov" **(EU) 2021/2139**

10 Dejavnost " 5.9. Snovna predelava iz nenevarnih odpadkov" **(EU) 2021/2139**

11 Dejavnost " 5.10 Zajemanje in uporaba deponijskega plina" **(EU) 2021/2139**

12 Dejavnost " 6.13. Infrastruktura za osebno mobilnost, prevoz s kolesi" **(EU) 2021/2139**

13 Dejavnost " 6.15. Infrastruktura za omogočanje cestnega prevoza in javnega prevoza" **(EU) 2021/2139**

14 Dejavnost " 13.2. Dejavnosti knjižnic, arhivov, muzejev in druge kulturne dejavnosti" **(EU) 2021/2139**

15 Dejavnost " 4.8. Proizvodnja električne energije iz bioenergije" **(EU) 2021/2139**

16 Dejavnost " 4.17. Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije iz sončne energije" **(EU) 2021/2139**

17 Dejavnost " 4.20. Soproizvodnja toplote/hladu in električne energije iz bioenergije" **(EU) 2021/2139**

4.2 Energetika Ljubljana

Energetika Ljubljana izvaja več energetske dejavnosti, in sicer proizvaja, distribuira in dobavlja toploto (vročo vodo, paro in hlad), distribuira in dobavlja zemeljski plin, stisnjen zemeljski plin (skrajšano CNG) in utekočinjen zemeljski plin (skrajšano UZP) ter proizvaja in dobavlja električno energijo. Družba kot izbirno gospodarsko javno službo opravlja naslednje dejavnosti: distribucija in dobava toplote ter distribucija zemeljskega plina (oziroma dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja).

Celovito oskrbo s toploto in zemeljskim plinom družba izvaja na območju Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju MOL), oskrbo z zemeljskim plinom pa tudi v občinah Medvode, Dol pri Ljubljani, Dobrova – Polhov Gradec, Škofljica, Brezovica, Ig, Log – Dragomer in Grosuplje.

Prihodke družba dosega tudi z drugimi storitvami, ki niso neposredno povezane z opravljanjem gospodarskih javnih služb ali energetske dejavnosti, kot so: storitve vzdrževanja toplotnih in parnih postaj, vzdrževanja merilnih naprav in druge storitve po naročilu.

Kot subjekt javnega interesa ter družba z več kot 500 zaposlenimi je Energetika Ljubljana zavezana za poročanje o trajnosti. Vizija, ki jo je družba začrtala v Strateškem načrtu za obdobje 2022-2027, je: **Čista energija za zeleno prihodnost**. Med najpomembnejšimi strateškimi cilji z vidika trajnosti so razogljičenje proizvodnih virov in daljinske oskrbe s toploto ter razogljičenje sistema distribucije zemeljskega plina, povečanje izkoriščenosti vročevodnega omrežja, razvoj in povečanje izkoriščenosti plinovodnega omrežja s širitvijo uporabe v prometu, proizvodnja in oskrba z zeleno električno energijo.

➤ Dejavnosti, usklajene z EU taksonomijo

Z Uredbo (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (v nadaljevanju: EU taksonomija) sta usklajeni dejavnost GJS distribucija in dobave toplote, v sklopu katere bo umeščena tudi bodoča proizvodnja toplote v okviru investicije PPE-TOL ter dejavnost proizvodnje električne energije iz sončne elektrarne nameščene na strehi poslovne stavbe.

GJS distribucija in dobave toplote

Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev (v nadaljevanju: Podnebni delegirani akt) v Prilogi 1 določa tehnična merila za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, in za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev (v nadaljevanju: DNSH¹).

Pogojem iz Priloge 1 Podnebnega delegiranega akta ustreza dejavnost GJS distribucije in dobave toplote, ki se nahaja pod šifro 4.15, in sicer »Distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja« in zajema gradnjo, obnavljanje in upravljanje cevovodov in z njimi povezane infrastrukture za distribucijo energije za ogrevanje in hlajenje, ki se konča na razdelilni transformatorski postaji ali v toplotnem izmenjevalniku.

¹ DNSH – Do No Significant Harm

Dejavnost GJS distribucija in dobave toplote izpolnjuje eno od potrebnih meril za bistven prispevek k blažitvi podnebnih sprememb, in sicer za gradnjo in upravljanje cevovodov ter z njimi povezane infrastrukture za distribucijo ogrevanja in hlajenja sistem ustreza opredelitvi sistemov učinkovitega daljinskega ogrevanja in hlajenja iz člena 2 (41) Direktive 2021/27/EU, ki pravi, da učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje pomeni sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, pri katerem se uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 50 % kombinacije takšne energije in toplote.

S postavitvijo plinsko parne enote PPE TOL, s katero bosta nadomeščena obstoječa premogovna bloka 1 in 2, se bo v sistemu daljinskega ogrevanja ohranil visok delež toplote, proizvedene v visokoučinkoviti soproizvodnji. Investicija PPE TOL je tudi sicer prepoznana kot z EU taksonomijo usklajena (prehodna²) dejavnost. Delegirana Uredba Komisije (EU) 2022/1214 z dne 9. marca 2022 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2021/2139 glede gospodarskih dejavnosti v nekaterih energetskih sektorjih in Delegirane uredbe (EU) 2021/2178 glede posebnih javnih razkritij za te gospodarske dejavnosti (v nadaljevanju: Komplementarni podnebni delegirani akt) namreč določa dodatne dejavnosti, ki v Podnebnem delegiranem aktu še niso bile opredeljene kot z EU Taksonomijo usklajene dejavnosti.

Dejavnost proizvodnje toplote v PPE TOL ustreza pogojem iz Priloge 1 Komplementarnega podnebnega delegiranega akta pod šifro 4.31 »Proizvodnja toplote/hladu iz fosilnih plinastih goriv v učinkovitem sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja«, ki zajema gradnjo, obnovo in upravljanje obratov za proizvodnjo toplote, ki proizvajajo toploto/hlad z uporabo fosilnih plinastih goriv, priključenih na učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje v smislu člena 2, točka 41, Direktive 2012/27/EU. Ta dejavnost ne vključuje proizvodnje toplote/hladu v učinkovitem daljinskem ogrevanju z izključno uporabo obnovljivih nefosilnih plinastih in tekočih goriv iz oddelka 4.23 te priloge ter bioplina in tekočega biogoriva iz oddelka 4.24 te priloge. PPE TOL izpolnjuje merila za objekte, za katere je gradbeno dovoljenje izdano do 31. decembra 2030, in sicer:

- toplotna energija, proizvedena z dejavnostjo, se uporablja v učinkovitem sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja, kot je opredeljen v Direktivi 2012/27/EU;
- neposredne emisije toplogrednih plinov pri dejavnosti so nižje od 270 g CO₂e/kWh izhodne energije;
- toplote/hladu, ki naj bi se nadomestil, ni mogoče proizvesti iz obnovljivih virov energije na podlagi primerjalne ocene z najbolj stroškovno učinkovito in tehnično izvedljivo alternativo, ki uporablja obnovljive vire, za isto opredeljeno zmogljivost; rezultat te primerjalne ocene se objavi in je predmet posvetovanja z deležniki;
- dejavnost nadomešča obstoječo dejavnost proizvodnje toplote/hladu z visokimi emisijami, pri kateri se uporabljajo trdna ali tekoča fosilna goriva;
- novo nameščena proizvodna zmogljivost ne presega zmogljivosti nadomeščenega objekta;
- objekt je zasnovan in zgrajen tako, da uporablja obnovljiva in/ali nizkoogljivična plinasta goriva, prehod na polno uporabo obnovljivih in/ali nizkoogljivičnih plinastih goriv pa se izvede

² „Prehodna gospodarska dejavnost“ pomeni gospodarsko dejavnost, ki izpolnjuje zahteve iz člena 10(2) Uredbe (EU) 2020/852; ki se glasi: »Za namene odstavka 1 se gospodarska dejavnost, za katero ne obstaja tehnološko in ekonomsko izvedljiva nizkoogljivična alternativa, šteje za gospodarsko dejavnost, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, kadar podpira prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo, v skladu s procesom za omejitev povečanja temperature na 1,5 °C nad predindustrijsko stopnjo, vključno s postopno odpravo emisij toplogrednih plinov, zlasti emisij iz trdnih fosilnih goriv, ter kadar ta dejavnost:

- (a) ima raven emisij toplogrednih plinov, ki ustreza najboljšim rezultatom v sektorju ali industriji;
- (b) ne ovira razvoja in uporabe alternativ z nizkimi emisijami ogljika in
- (c) ne povzroča odvisnosti od sredstev z visokimi emisijami ogljika, ob upoštevanju ekonomske življenjske dobe teh sredstev.

do 31. decembra 2035, z zavezo in preverljivim načrtom, ki ga odobri upravni organ podjetja;

- nadomestitev vodi do zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % na kWh izhodne energije;
- kadar dejavnost poteka na ozemlju države članice, v kateri se za proizvodnjo energije uporablja premog, se je ta država članica zavezala, da bo postopno opustila uporabo proizvodnje energije iz premoga, in je o tem poročala v svojem celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu iz člena 3 Uredbe (EU) 2018/1999 ali v drugem instrumentu.

Prav tako so izpolnjena merila vezana na spremljanje fizičnih emisij, kot so emisije zaradi uhajanja metana.

Delež prihodkov GJS distribucija in dobave toplote v letu 2022 je znašal 51,4 % čistih prihodkov od prodaje družbe oz. 121.987.167,69 EUR. Upoštevani so čisti prihodki od prodaje v dejavnostih proizvodnje vroče vode ter pare ter distribucije vroče vode. Prihodki iz dejavnosti GJS distribucija in dobava toplote predstavljajo vsoto prihodkov več profitnih centrov³. Ker družba pripravlja ločene računovodske izkaze za posamezne dejavnosti, je v primerih ko isti infrastrukturni objekt (npr. proizvodni vir) prispeva k prihodkom več dejavnosti (npr. toplota in električna energija), to računovodsko ustrezno ločeno s profitnim centrom.

Naložbe v obratna sredstva (OpEx - Operating Expenses) predstavljajo proizvodni nadomestni deli in material za potrebe tekočega vzdrževanja, drugi stroški materialna (skladišče in direktna poraba), stroški večjih vzdrževalnih del, stroški tekočega vzdrževanja, stroški tekočega vzdrževanja vozil, vzdrževanje računalniške opreme, stroški povezani s kratkoročnimi najemi in najemi majhne vrednosti. V skladu z Prilogo 1, točko 1.1.3.1. Delegirane uredbe komisije (EU) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih, ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja (v nadaljevanju: Delegirani akt o razkritjih) so v naložbe v obratna sredstva vključeni tudi stroški najemnin. Delež naložb v obratna sredstva dejavnosti GJS distribucija in dobave toplote v letu 2022 je znašal 78,71 % vseh naložb v obratna sredstva oz. 5.084.138 EUR.

Delež naložb v osnovna sredstva (CapEx - Capital Expenditures) v GJS distribucija in dobave toplote v letu 2022 je brez investicije PPE TOL znašal 4,5 % vseh naložb v osnovna sredstva oz. 2.875.246 EUR. Od tega je bilo vloženih 1.967.351 EUR v obnovo daljinskega ogrevanja (skupaj s postavkami izven plana in plana preteklih let) ter 907.895 EUR v razvoj daljinskega ogrevanja (izgradnja priključnih cevovodov in toplotnih postaj za obstoječe stanovanjske in druge objekte v višini 29.442 EUR ter sredstva potrebna za izdelavo investicijsko - tehnične dokumentacije, za izgradnjo vročevodnega omrežja in SON priključkov na področjih obstoječe zazidave za priključevanje na sistem daljinske oskrbe s toplotno energijo v višini 878.453 EUR).

Večje odstopanje realizirane vrednosti od načrtovane (realizirano 878.453 EUR, načrtovano 90.000 EUR) je zabeleženo v okviru izdelave investicijsko tehnične dokumentacije in izgradnje vročevodnega omrežja na področju obstoječe pozidave za priključevanje na sistem daljinske oskrbe s toploto (investicija pod šifro 30III-434-00). Širitve sistema daljinskega ogrevanja so trenutno omejene na opremo novih območij urejanj in zgostitev odjema na obstoječem

³ 30401101 - Proizvodnja vroče vode - kotli TOŠ, 30401102 - Proizvodnja vroče vode - soproizvodnja TOŠ, 30707103 - Proizvodnja vroče vode – Blok 1,2,3, 30707105 - Proizvodnja vročevodni kotli TOL, 30401201 - Proizvodnja tehnološke pare – kotli TOŠ, 30401202 - Proizvodnja tehnološke pare - soproizvodnja TOŠ, 30707203 - Proizvodnja tehnološke pare -Blok123, 30707205 - Proizvodnja tehnološke pare – kotli TOL, 30402100 - Gospodarska javna služba (GJS) distribucija vroče vode, 30404300 - Proizvodnja električne energije iz sončne elektrarne

distribucijskem omrežju, kjer pa je intenziteta vlaganj odvisna od investorjev novih pozidav in lastnikov obstoječih stavb.

Do razpoložljivosti za uporabo PPE TOL oz. aktivacije investicije se sredstva porabljena za PPE TOL, ki vključujejo poleg stroškov dobaviteljev materiala in storitev še stroške dela, stroške financiranja investicije skladno z računovodskimi standardi pripisujejo investiciji. Višina teh sredstev v letu 2022 je znašala 35.099.386 EUR, kar predstavlja 55,87 % vseh naložb v osnovna sredstva družbe. Na dan 31. 12. 2022 znaša vrednost investicije PPE-TOL, ki se spremlja v okviru opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji, 108.429.093 EUR. Vrednost investicije PPE-TOL od leta 2019 do izgradnje, brez upoštevanja že vloženih sredstev do konca leta 2018 in brez stroškov financiranja, je ocenjena v višini 132.642.500 EUR. V začetku leta 2023 je pripravljena nova ocena vrednosti investicije glede na do sedaj znano stanje, ki ob enakih predpostavkah kot predhodna ocena znaša 142.540.753 EUR.

Skupaj je delež naložb v osnovna sredstva v GJS distribucija in dobave toplote v letu 2022 37.974.632,00 EUR oz. 60,4 % vseh naložb v osnovna sredstva in je enak deležu naložb v osnovna sredstva v dejavnostih usklajenih z EU taksonomijo.

Proizvodnja električne energije iz sončne elektrarne

Proizvodnja električne energije iz sončne elektrarne na strehi poslovne stavbe na Verovškovi 62 ustreza pogojem za trajnostno dejavnost iz Priloge 1 Podnebne delegiranega akta, ki se nahaja pod šifro 4.1., in sicer »Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije«, in zajema gradnjo ali upravljanje objektov za proizvodnjo električne energije z uporabo fotovoltaične tehnologije.

Ker se vsa električna energija proizvedena iz sončne elektrarne porablja za lastno rabo na lokaciji objekta na katerem je sončna elektrarna nameščena, prihodki od »notranje prodaje«, ki je v letu znašala 20.673,27 EUR, ne vplivajo na števec ključnega kazalnika uspešnosti za prihodke, medtem ko se obratovalne podpore Centra za podpore pri Borzen-u upošteva kot čiste prihodke dejavnosti. Le-ti so v letu 2022 znašali 21.427,19 EUR oz. 0,01 % vseh čistih prihodkov od prodaje Energetike Ljubljana.

V letu 2022 vlaganj v obratna in osnovna sredstva v dejavnosti proizvodnje električne energije iz sončne elektrarne ni bilo. Pri delovanju sončne elektrarne nastaja le strošek vzdrževanja zaradi čiščenja sončne elektrarne, ki pa se izvaja enkrat na dve leti. Odkar je z obratovanjem prenehala bližnja betonarna, se interval lahko še poveča.

V nadaljevanju so prikazani deleži prihodkov, naložb v obratna in osnovna sredstva povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo, za leto 2022.

➤ **Skupni deleži prihodkov, stroškov in investicij glede na EU taksonomijo**

V nadaljevanju so prikazani skupni deleži prihodkov, naložb v obratna in osnovna sredstva glede na EU taksonomijo.

Delež prihodkov od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

				Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje										
Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutni prihodki (3)	Delež Prihodkov (4) ¹	Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistem (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistem (16)	Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2022 (18)	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2021 (18)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIJO																				
A. 1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
GJS Distribucija in dobava toplote ²	4.15	121.987.168,00	51,39%	51,39%	0	0	0	0	0							DA	51,39%	52,15%		
Sončna elektrarna na strehi poslovne stavbe Verovškova 62 ³	4.1.	25.569,85	0,01%	0,01%	0	0	0	0	0							DA	0,01%	0,02%		
Prihodki od okoljsko trajnostnih dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		122.012.737,85	51,40%	51,40%	0	0	0	0	0								51,40%	52,17%		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		115.404.652,00	48,61 %																	
Skupaj (A + B)		237.391.819,00	100,00%																	

OPOMBE

1. Delež prihodkov v stolpcu 4 je prikazan kot delež posamezne dejavnosti ali skupine dejavnosti (vrstice) v celotnih prihodkih družbe.

2. Dejavnost " 4.15 Dejavnost distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja" (EU) 2021/2139

3. Dejavnost " 4.1 Dejavnost Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije" (EU) 2021/2139

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutni naložbe v osnovna sredstva (3)	Delež naložb v osnovna sredstva (4) ¹	Merila za bistven prispevek						Merila za ne bistveno škodovanje						Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2022 (18)	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2021 (18)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
				Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIJO (%)																				
A. 1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
GJS Distribucija in dobava toplote ²	4.15	37.974.632,00	60,44%	60,44%	0	0	0	0	0							DA	60,44%	79,68%		p ³
Sončna elektrarna na strehi poslovne stavbe Verovškova 62 ⁴	4.1.	-	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0							DA	0,00%	0,00%		
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		37.974.632,00	60,44%	60,44%	0	0	0	0	0								60,44%	79,68%		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		24.851.404,00	39,56%																	
Skupaj (A + B)		62.826.036,00	100,00%																	

- OPOMBE
- Delež naložb v osnovna sredstva v stolpcu 4 je prikazan kot delež posamezne dejavnosti ali skupine dejavnosti (vrstice) v celotnih prihodkih družbe
 - Dejavnost " 4.15 Dejavnost distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja" (EU) 2021/2139
 - Dejavnost " 4.31 Dejavnost proizvodnja toplote/hladi iz fosilnih plinastih goriv v učinkovitem sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja" (EU) 2022/1214, ki je upoštevana kot investicija v dejavnosti GJS Distribucija in dobava toplote je "prehodna dejavnost"
 - Dejavnost " 4.1 Dejavnost Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije" (EU) 2021/2139

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutne naložbe v obratna sredstva (3)	Delež naložb v obratna sredstva (4) ¹	Merila za bistven prispevek						Merila za nebitveno škodovanje						Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2022 (18)	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2021 (18)	Kategorija (omogočena dejavnost) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
				Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIJO (%)																				
A. 1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
GJS Distribucija in dobava toplote ²	4.15	5.084.138,00	78,71%		0	0	0	0	0							DA	78,7%	78,97%		
Sončna elektrarna na strehi poslovne stavbe Verovškova 62 ³	4.1.	-			0	0	0	0	0							DA	0,0%	0,04%		
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih/dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		5.084.138,00	78,71%		0	0	0	0	0								78,7%	79,01%		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		1.375.366,00	21,29%																	
Skupaj (A + B)		6.459.504,00	100,00%																	

OPOMBE

1. Delež naložb v obratna sredstva v stolpcu 4 je prikazan kot delež posamezne dejavnosti ali skupine dejavnosti (vrstice) v celotnih prihodkih družbe.

2. Dejavnost "4.15 Dejavnost distribucija daljinskega ogrevanja/hlajenja" (EU) 2021/2139

3. Dejavnost "4.1 Dejavnost Proizvodnja energije z uporabo fotovoltaične tehnologije" (EU) 2021/2139

4.3 Ljubljanski potniški promet

➤ Dejavnosti usklajene z EU taksonomijo

Kot subjekt javnega interesa in družba z več kot 500 zaposlenimi se uvrščamo v okvir, ki ga določa uredba o EU-taksonomiji, in smo zavezani spoštovati vsa veljavna pravila in predpise. Proučili smo gospodarske dejavnosti, sprejemljive za taksonomijo, ki so navedene v Podnebnem delegiranem aktu, in na podlagi našega trenutnega razumevanja, razpoložljivih podatkov in ocene ugotovili, da naše ključne dejavnosti:

- H49.31 – Mestni in primestni kopenski potniški promet,
- H49.39 – Medkrajevni in drug cestni potniški promet ter
- N77.11 – Dajanje lahkih motornih vozil v najem in zakup

spadajo med dejavnosti, ki so opredeljene v Prilogi 1 in bistveno prispevajo k blažitvam podnebnih sprememb.

Delež prihodkov od storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, sprejemljivih za taksonomijo, v letu 2022 znaša 88,1 %. Dejavnosti prevoza potnikov, ki se v skladu s tehničnimi smernicami štejejo kot okoljsko trajnostne (usklajene s taksonomijo) zagotavljamo z uporabo vozil z motorji v skladu z najnovejšim standardom Euro VI, vozili na stisnjen metan (CNG) in električnimi vozili. Delež prihodkov od storitev, ki so v celoti usklajene s taksonomijo ocenjujemo v višini 58,4 %. Med prihodki, ki so v celoti usklajeni s taksonomijo, predstavljajo prihodki iz naslova opravljanja dejavnosti mestnega in medkrajevnega linijskega prevoza potnikov 74,0 %, iz naslova opravljanja dejavnosti posebnih linijskih in občasnih prevozov ter vožnje z vlakcem URBAN pa 26,0 %.

Podobno smo ocenili tudi delež naložb v obratna sredstva (OpEx), ki so povezane z našimi dejavnostmi, ki so usklajene s taksonomijo. Ta postopek je vključeval pregled naših tekočih operativnih stroškov in oceno, koliko teh stroškov podpira naše trajnostne dejavnosti. V ta namen smo identificirali in kvantificirali stroške, povezane z ukrepi prenove stavb, kratkoročnimi najemi, vzdrževanjem in popravili ter vse druge neposredne odhodke, povezane z dnevnim servisiranjem opredmetenih osnovnih sredstev, ki so potrebni za zagotovitev neprekinjenega in učinkovitega delovanja takšnih sredstev in podpirajo naše trajnostne procese. Delež vseh naložb v obratna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi sprejemljivimi za taksonomijo v letu 2022 znaša 90,9 % (3.071.367 EUR), delež vseh naložb v obratna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi usklajenimi s taksonomijo pa 53,4 % (1.804.507 EUR).

Na področju investicij obstoječa vozila, ki standardu ne zadoščajo, nadomeščamo z novimi, pri čemer sledimo cilju, da se z letom 2024 neustrezna vozila začnejo nadomeščati z vozili z ničelnim izpustom CO₂. V letu 2022 smo za nadomestitev vozil, ki standardu ne zadoščajo, namenili 6.196.360 EUR oziroma 89,4 % celotnega zneska investicij v letu 2022. Preostanek naložb v osnovna sredstva namenjenih za dejavnosti, ki so usklajene s taksonomijo, smo izračunali tako, da smo znesek investicij pomnožili z deležem dejavnosti, ki so usklajene s taksonomijo. Delež vseh naložb v osnovna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi sprejemljivimi za taksonomijo v letu 2022 znaša 97,4 % (6.752.098 EUR), delež vseh naložb v osnovna sredstva, ki so povezana z dejavnostmi usklajenimi s taksonomijo pa 95,4 % (6.614.844 EUR).

➤ Skupni deleži prihodkov, stroškov in investicij glede na EU taksonomijo

V nadaljevanju so prikazani skupni deleži prihodkov, naložb v obratna in osnovna sredstva glede na EU taksonomijo.

Delež prihodkov od proizvodov ali storitev, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutni prihodki (3)	Delež Prihodkov (4) ¹	Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje						Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2022 (18)	Delež prihodkov usklajen s taksonomijo, leto 2021 (18)	Kategorija (omogočitev dejavnosti) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
				Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIJO				%																
A. 1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
Mestni in medkrajevni linijski prevoz potnikov		10.763.636,56	43,24%	43,24%	0	0	0	0	0				DA	DA			43,24%	42,20%		
Posebni linijski in občasni prevozi ter vlakec		3.784.971,56	15,20%	15,20%	0	0	0	0	0				DA	DA			15,20%	14,10%		
Prihodki od oddajanja lahkih vozil		811,80	0,00%	0,00%	0	0	0	0	0				DA	DA			0,00%	0,00%		
Prihodki od okoljsko trajnostnih dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		14.549.419,92	58,45%	58,45%	0	0	0	0	0								58,45%	56,30%		
A. 2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti neusklajene s taksonomijo)																				
Mestni in medkrajevni linijski prevoz potnikov		6.968.038,40	27,99%														27,99%	26,80%		
Posebni linijski in občasni prevozi ter vlakec		417.551,62	1,68%														1,68%	1,00%		
Prihodki od oddajanja lahkih vozil		-	0,00%														0,00%	0,00%		
Prihodki od dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A2)		7.385.590,02	29,67%														29,67%	27,80%		
Skupaj (A. 1 + A. 2)		21.935.009,94	88,11%	88,11%													88,11%	84,10%		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIJO																				
Prihodki od dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		2.958.645,00	11,89%																	
Skupaj (A + B)		24.893.654,94	100,00%																	

OPOMBA:

1. Delež prihodkov v stolpcu 4 je prikazan kot delež posamezne dejavnosti ali skupine dejavnosti (vrstice) v celotnih prihodkih družbe.

Delež naložb v osnovna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolutni naložbe v osnovna sredstva (3)	Delež naložb v osnovna sredstva (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za ne bistveno škodovanje							Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2022 (18)	Delež naložb v osnovna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2021 (18)	Kategorija (omogočitev dejavnosti) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnosti") (21)
				Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)	Minimalni zaščitni ukrep (17)				
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIDO (%)																				
A. 1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
Mestni in medkrajevni linijski prevoz potnikov		6.614.843,71	95,43%	95,43%	0	0	0	0	0				DA	DA			95,43%	94,00%		
Naložbe v osnovna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnosti (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		6.614.843,71	95,43%	95,43%	0	0	0	0	0								95,43%	94,00%		
A.2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti neusklajene s taksonomijo)																				
Mestni in medkrajevni linijski prevoz potnikov		137.254,69	1,98%	1,98%	0	0	0	0	0								1,98%	1,00%		
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A.2)		137.254,69	1,98%	1,98%					0								1,98%	1,00%		
Skupaj (A. 1 + A. 2)		6.752.098,40	97,41%	97,41%													97,41%	95,00%		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIDO																				
Naložbe v osnovna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		179.610,00	2,59%																	
Skupaj (A + B)		6.931.708,40	100,00%																	

OPOMBA:

1. Delež naložb v osnovna sredstva v stolpcu 4 je prikazan kot delež posamezne dejavnosti ali skupine dejavnosti (vrstice) v celotnih prihodkih družbe

Delež naložb v obratna sredstva pri proizvodih ali storitvah, povezanih z gospodarskimi dejavnostmi, usklajenimi s taksonomijo - razkritje za leto 2022

Gospodarske dejavnosti (1)	Oznake (2)	Absolute naložbe v obratna sredstva (3)	Delež naložb v obratna sredstva (4)	Merila za bistven prispevek						Merila za nebistveno škodovanje						Minimalni zaščitni ukrepi (17)	Delež naložb v obratna sredstva usklajen s taksonomijo, leto 2022 (18)	Delež naložb v obratnasredstva usklajen s taksonomijo, leto 2021 (18)	Kategorija (omogočitevna dejavnost) (20)	Kategorija ("prehodna dejavnost") (21)
				Blažitev podnebnih sprememb (5)	Prilagajanje podnebnim spremembam (6)	Vodni in morski viri (7)	Krožno gospodarstvo (8)	Onesnaževanje (9)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (10)	Blažitev podnebnih sprememb (11)	Prilagajanje podnebnim spremembam (12)	Vodni in morski viri (13)	Krožno gospodarstvo (14)	Onesnaževanje (15)	Biotska raznovrstnost in ekosistemi (16)					
		EUR	%	%	%	%	%	%	%	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE	%	%	O	P
A. SPREJEMLJIVE DEJAVNOSTI ZA TAKSONOMIDO (%)																				
A. 1 Okoljsko trajnostne dejavnosti (usklajene s taksonomijo)																				
Mestni in medkrajevni linijski prevoz potnikov		1.759.774,66	52,09%		0	0	0	0	0					DA	DA		52,1%	51,00%		
Prevozi z vlakcem		44.732,25	1,32%		0	0	0	0	0					DA	DA		1,3%	1,00%		
Naložbe v obratna sredstva pri okoljsko trajnostnih dejavnostih (usklajenih s taksonomijo) (A.1)		1.804.506,91	53,41%		0	0	0	0	0								53,4%	52,00%		
A. 2 Dejavnosti, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo)																				
Mestni in medkrajevni linijski prevoz potnikov		1.266.859,80	37,50%		0	0	0	0	0								37,5%	36,40%		
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, ki so sprejemljive za taksonomijo, vendar niso okoljsko trajnostne (dejavnosti, neusklajene s taksonomijo) (A2)		1.266.859,80	37,50%														37,5%	36,40%		
Skupaj (A. 1 + A. 2)		3.071.366,71	90,91%	90,91%													90,91%	88,40%		
B. DEJAVNOSTI, NESPREJEMLJIVE ZA TAKSONOMIDO																				
Naložbe v obratna sredstva pri dejavnostih, nesprejemljivih za taksonomijo (B)		307.183,31	9,09%																	
Skupaj (A + B)		3.378.550,02	100,00%																	

OPOMBA:

1. Delež naložb v obratna sredstva v stolpcu 4 je prikazan kot delež posamezne dejavnosti ali skupine dejavnosti (vrstice) v celotnih prihodkih družbe.

5 RAZISKAVE IN RAZVOJ

Skupina spodbuja in motivira zaposlene strokovnjake k vključevanju v raziskovalne dejavnosti in njihovo sodelovanje v različnih projektnih skupinah. Uporabne novosti raziskovalnega dela so lahko vzvod povečanja dodane vrednosti. Lastne izkušnje Skupine kažejo, da tehnično - tehnološke novosti ter poznavanje posebnosti izvajanja dejavnosti lahko bistveno prispevajo k povečanju kakovosti storitev, prihrankom energentov, znižanju vplivov na okolje in znižanju proizvodnih stroškov.

Skupina je aktivno vključena v številne ekološko naravnane aktivnosti, ki so potekale na velikem **kohezijskem projektu - Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja**, ki ga vodijo občine udeleženke. Projekt sestavljajo trije veliki sklopi: nadgradnja sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice ter izgradnja povezovalnega kanala C0 v MOL, izgradnja tretje faze Centralne čistilne naprave Ljubljana in dograditev kanalizacije v aglomeracijah v MOL. Odstotek gospodinjstev, priključenih na kanalizacijo, smo povečali iz 68 % leta 2007 na 88 % leta 2018, po zaključku velikega kohezijskega projekta pa bo na kanalizacijo priključenih 98 % ljubljanskih gospodinjstev. S projektom bomo ukinili kar 6.400 greznic, od tega na območju MOL 4.500 greznic, ki so že desetletja dejanska grožnja kakovostni pitni vodi, na območju občin Medvode in Vodice, ki sta gorvodno od Ljubljane in se zato odpadne vode stekajo v Ljubljano, pa 1.900 greznic, ki prav tako predstavljajo veliko okoljsko nevarnost za onesnaženje pitne vode. Vzporedno z dograjevanjem kanalizacije poteka tudi sočasna obnova vodovoda na tistih območjih, kjer je to potrebno zaradi dotrajanosti vodovoda ali umestitve tras predvidenih vodov.

Družbi VOKA SNAGA in Energetika Ljubljana aktivno sodelujeta pri skupnem projektu **»Vzpostavitev objekta za energetska izrabo odpadkov (OEIO)«**, ki je vključen v koncept krožnega gospodarstva in trajnostni razvoj območja MOL.

Projekt **boDEREC-CE**, ki se je ukvarjal z odkrivanjem in oceno prisotnosti novodobnih onesnaževal v vodnem okolju se je zaključil. Testno območje je bila Savska kotlina s poudarkom na Ljubljanskem polju. Problematika in rezultati projekta so predstavljeni v publikaciji **»Novodobna onesnaževala v vodah Ljubljanske kotline, Izzivi za bodoče upravljanje z vodnimi viri«**, ki je izšla ob zaključku projekta.

V letu 2022 je bil zaključen tudi **hidrogeološki model podzemne vode na območju vodarne Brest**. Cilj je bila nadgradnja numeričnih modelov podzemne vode na območju Iškega vršaja, ki so bili izdelani v okviru mednarodnih projektov AMMIGA in CAMARO-D. Posodobljeni model omogoča simulacijo opazovanih hidrogeoloških in kemijskih razmer v preteklosti in napoved razširjanja onesnaženja v vodonosniku ob različnih hidroloških pogojih ter načinih črpanja. Model je podpora pri načrtovanju ukrepov za izboljšanje kemijskega stanja podzemne vode in varnosti oskrbe s pitno vodo iz vodarne Brest.

Razvojne naloge **energetskih dejavnosti** so vezane na optimizacijo obratovanja sistemov oskrbe z zemeljskim plinom in toploto ter uvajanje novih storitev. S ciljem racionalizacije obratovanja sistemov in znižanja obratovalnih stroškov iščemo nove tehnične rešitve za priključevanje novih objektov ter izdelujemo analize plinovodnega in vročevodnega omrežja.

Novosti na energetskem področju in razvojne usmeritve vključujemo na večjih projektih v okviru sodelovanja z občinami, državnimi organi in drugimi interesnimi subjekti. V teku sta pomembnejša projekta **energetska izraba Ljubljanice ob istočasni vzpostavitvi krožne plovne poti ter izgradnja objekta za energetska izrabo odpadkov (OEIO)**. Na ravni MOL bomo nadaljevali s trajnostnim projektom gradnje plovne infrastrukture in malih

hidroelektrarn za energetska izrabo Ljubljane, s ciljem vzpostavitve krožne poti po Ljubljani v sodelovanju z ostalimi partnerji.

Poteka tudi evropski projekt **SENERGY NETS** z Ljubljano kot enim od štirih vzorčnih mest (ostala so Milano, Pariz, Cordoba in Västerås), v katerih se bo preizkušalo nove koncepte povezovanja električnih omrežij in toplotnih sistemov s poudarkom na sinergijah in povečevanju njihove odpornosti na zelene tehnologije. V Ljubljani bomo imeli poudarek na t.i. virtualni toplotni, kjer bomo preizkušali koncept direktnega krmiljenja odjema toplote pri odjemalcih. Energetika Ljubljana je članica Energetske zbornice Slovenije, Gospodarskega interesnega združenja distributerjev zemeljskega plina, Slovenskega društva za daljinsko energetiko in mednarodnega združenja Euroheat & Power, CIGRE in COGEN⁴. S svojimi prispevki sodelujemo na konferencah s področja daljinske oskrbe s toploto in zemeljskim plinom tako v Sloveniji kot v tujini.

Projekt Tribute je bil v letu 2022 uspešno zaključen. Glavni cilj projekta je bilo zagotoviti povezave med bolnišnicami, predvsem za gibalno ovirane, in spodbujati uporabo javnega prevoza in vseh alternativnih možnosti prevoza s storitvijo »last mile«. LPP je v projektu izvajal pilotne prevoze. Prevozi so bili organizirani kot storitev na zahtevo za paciente in uporabnike bolnišničnih storitev na območju UKC Ljubljana in Onkološkega inštituta. LPP je prevoze opravljal do konca leta 2022 s Klinko Kavalirjem. Zaradi porasta povpraševanja po tej storitvi bo družba dodala še eno vozilo in nadaljevala s prevozi tudi v letu 2023, financiranje storitve pa bosta prevzeli UKC Ljubljana in Onkološki inštitut.

Mesta občina Ljubljana na podlagi povabila Instituta za korporativne varnostne študije sodeluje v EU projektu **PRECINCT** (Preparedness and Resilience Enforcement for Critical Infrastructure Cascading Cyberphysical Threats and effects with focus on district or regional protection), ki je del programa Obzorje 2020. V projektu sodeluje 40 partnerjev iz 12 držav, med drugim Elektro Ljubljana, Telekom Slovenije, Slovenske železnice, Prometni inštitut, MOL z javnim podjetjem LPP in Mestnim redarstvom ter Inštitut za korporativne varnostne študije ICS. Projekt se je začel izvajati 1. 10. 2021 in bo trajal 24 mesecev. Glavni cilj projekta je izboljšanje varnosti evropske kritične infrastrukture, ki je izpostavljena fizičnim in kibernetičnim grožnjam. V Ljubljanskem živem laboratoriju (Living lab) simuliramo izredni dogodek na lokaciji podvoza na Dunajski cesti in simulacijo kibernetičnega napada na komunikacijsko in energetska mrežo. Končni rezultat projekta je ustrezno ukrepanje ob izrednem dogodku in koordinacija z drugimi deležniki (Slovenske železnice, Telekom Slovenije, Elektro Ljubljana, Mestno redarstvo). V letu 2022 smo konzorciju posredovali podatke o vozniških redih, podatke (GIS) o postajališčih, linijah in možnih obvoznih trasah.

V Skupini na razvojnem področju skrbimo, da se kakovost izvajanja vseh poslovnih procesov glede na zahteve zakonodaje, ustanoviteljev, pričakovanj uporabnikov, izpolnjevanj okoljskih zahtev in družbene odgovornosti redno vzdržuje, posodablja in preverja skladnost z **mednarodnimi certifikati kakovosti**. Odličnosti in kakovosti storitev sledimo tudi z nenehnim razvojem in nadgrajevanjem sistema vodenja kakovosti.

⁴ CIGRE – Conseil International Des Grands Reseaux Electriques, COGEN – The European Association for The Promotion of Cogeneration

6 UPRAVLJANJE S KADRI

Ob koncu leta 2022 je bilo v Skupini Javni holding zaposlenih 2.430 sodelavcev, kar je 24 manj kot ob koncu leta 2021. Število zaposlenih se je v družbi VOKA SNAGA znižalo za 17, v družbi LPP za 9 (delno nadomeščanje z delom študentov in dijakov, povečale pa so se tudi nadure), v družbi Energetika Ljubljana za 1 sodelavca, v družbi Javni holding pa se je število zaposlenih povečalo za 3 sodelavce. Največje znižanje beleži družba VOKA SNAGA. Družba je skozi celo leto intenzivno izvajala aktivnosti za pridobitev novega kadra, na slabšo realizacijo pa so močno vplivale razmere na trgu dela, ki so se zelo poslabšale in prihaja do pomanjkanja kompetentnih kandidatov. Družbe so odhode sodelavcev nadomeščale premišljeno, najprej z optimizacijo poslovnih procesov in s prerazporeditvijo dela med ostale sodelavce, kjer pa to ni bilo možno so zaposlovale nove sodelavce. Povprečno število sodelavcev v Skupini se je v letu 2022 znižalo za 18 zaposlenih glede na leto 2021 in znaša 2.431,9 zaposlenih (v letu 2021 je znašalo 2.449,9). Povprečna mesečna bruto plača v Skupini se je v letu 2022 glede na predhodno leto zvišala za 5,4 % in znaša 2.308,23 EUR (v letu 2021 je znašala 2.190,26 EUR).

➤ Struktura zaposlenih

V letu 2022 je bilo v starostni strukturi Skupine Javni holding 46,6 % sodelavcev starejših od 51 let. Število zaposlenih starejših od 60 let se je povečalo za 29, število zaposlenih do 51 let pa se je zmanjšalo za 53.

Starostna struktura	Število zaposlenih na dan 31.12.2022	Delež v %	Število zaposlenih na dan 31.12.2021	Delež v %	Indeks L22/L21
do 30 let	129	5,8	142	5,8	90,8
31-40 let	384	16,0	393	16,0	97,7
41-50 let	785	33,3	816	33,3	96,2
51-60 let	945	38,5	945	38,5	100,0
nad 60 let	187	6,4	158	6,4	118,4
SKUPAJ	2.430	100,0	2.454	100,0	99,0

Povprečna stopnja izobrazbe v Skupini (izračunana na podlagi ponderiranega števila stopnje izobrazbe in števila zaposlenih) je ostala glede na leto 2021 nespremenjena in znaša 4,8 kar ustreza srednješolski izobrazbi.

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih na dan 31.12.2022	Delež v %	Število zaposlenih na dan 31.12.2021	Delež v %	Indeks L22/L21
I.	14	0,6	16	0,7	87,5
II.	172	7,1	171	7,0	100,6
III.	59	2,4	58	2,4	101,7
IV.	873	35,9	905	36,8	96,5
V.	647	26,6	649	26,4	99,7
VI.	221	9,1	220	9,0	100,5
VII.	391	16,1	383	15,6	102,1
VIII/I	46	1,9	45	1,8	102,2
VIII/II	7	0,3	7	0,3	100,0
SKUPAJ	2.430	100,0	2.454	100,0	99,0

V Skupini Javni holding je bilo na dan 31. 12. 2022 zaposlenih 428 žensk, kar predstavlja 17,6 % in 2.002 moška, kar predstavlja 82,4 %.

Konec meseca decembra 2022 je bilo v Skupini zaposlenih 116 invalidov z različnimi omejitvami (1 invalid manj kot v letu 2021). Glede na število vseh sodelavcev konec leta znaša delež invalidov 4,8 %.

Ob koncu leta 2022 je bilo število najetih delavcev 9 (12 konec leta 2021). Delavce je najemala le družba Energetika Ljubljana, ki z najemom delavcev s strani agencije za posredovanje kadrov pokriva daljše odsotnosti svojih delavcev, pa tudi v primerih začasno povečanega obsega dela.

➤ **Varnost in zdravje zaposlenih**

Zaposlenim zagotavljamo ustrezne delovne pogoje in varno delovno okolje. Za obvladovanje in zmanjševanje tveganj ter nastanka bolezni izvajamo številne aktivnosti, kot so upoštevanje področne zakonodaje, promocijo zdravja na delovnem mestu, ozaveščanje in izobraževanje zaposlenih. Zaposlenim želimo približati vsebine in aktivnosti, ki pomagajo ohranjati in izboljševati zdravje in splošno dobro počutje, kot so možnost koriščenja športnih aktivnosti, tedenski zdravi zajtrki in tedenska vodena vadba med delovnim časom. Cilj teh aktivnosti je med drugim tudi zavedanje, da je vsak sam odgovoren za svoje zdravje in da ima zanj možnost tudi aktivno skrbeti.

V skladu z zdravstveno oceno tveganja so se po terminskem načrtu izvajali periodični zdravstveni preventivni pregledi. V letu 2022 jih je bilo izvedenih skupaj 1.451 pregledov. Delavcem v Skupini so bila omogočena tudi dodatna sezonska cepljenja proti gripi, v družbi Energetika Ljubljana in v družbi VOKA SNAGA pa tudi nekatera druga cepljenja.

Zaposlenim in njihovim družinskim članom omogočamo ugodne sklenitve nezgodnega zavarovanja. V obravnavanem obdobju smo v Skupini zabeležili 24 nezgod pri delu. Redno se izvajajo tudi usposabljanja sodelavcev iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti.

Z namenom dolgoročnega povečanja socialne varnosti oziroma boljšega življenjskega standarda po upokojitvi se zaposlenim v Skupini sofinancira dodatno pokojninsko zavarovanje. V letu 2022 smo zaposlenim, ki so vključeni v pokojninski načrt, prispevali premijo v višini 55,87 EUR na mesec, delavcem zaposlenim v Energetiki Ljubljana pa premijo največ v višini 149,85 EUR na mesec.

➤ **Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih**

Zavedamo se, da kadri predstavljajo konkurenčno prednost, zato si prizadevamo, da zaposlenim zagotavljamo udeležbo na usposabljanjih in izobraževanjih ter jim na ta način omogočimo pridobivanje aktualnih znanj ter strokovne usposobljenosti za varno delo, spremljanje trendov v stroki in opravljanje vseh potrebnih strokovnih izpitov.

Z namenom razvoja kadrov in načrtovanja nasledstva smo tudi v lanskem letu nadaljevali s ciljno usmerjenim izobraževanjem sodelavcev na podlagi individualnih razvojnih načrtov. V izobraževalne procese vključujemo sodelavce čim bolj raznoliko, torej čim večje število sodelavcev različnih starosti, kategorij in iz različnih delovnih področij. Pristopili smo k državnemu projektu »SPIN 2019-2022«, v okviru katerega smo zaposlenim omogočili, da so se udeležili brezplačnih računalniških usposabljanj, obnovili so znanje angleškega jezika in se izobraževali na področju mehkih veščin (motivacija, reševanje konfliktov).

V različne vrste strokovnih usposabljanj je bilo v letu 2022 vključenih 2.069 zaposlenih, za kar so skupno porabili 49.793 ur.

Za usposabljanja in izobraževanje smo v letu 2022 namenili 250.030 EUR, skupaj s stroški šolnin. Študij ob delu je v letu 2022 obiskovalo 27 zaposlenih, uspešno ga je zaključilo 9 zaposlenih.

➤ **Družini prijazno podjetje**

Skrb za zadovoljstvo in motiviranost zaposlenih predstavlja stalno nalogo družb v Skupini, zato si z različnimi aktivnostmi prizadevamo za dobro organizacijsko klimo. Skrbimo za socialno varnost zaposlenih in njihovo enakopravno obravnavo. Dve družbi v Skupini sta nosilki certifikata Družini prijazno podjetje, v vseh družbah pa skrbimo, da ustvarjamo in zagotavljamo spodbudno delovno okolje z ukrepi, ki omogočajo lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Posebno pozornost namenjamo šibkejšim skupinam zaposlenim, kot so invalidi in starejši delavci. Že v letu 2021 smo sprejeli nov ukrep, ki sodelavcem priznava določeno število ur zaradi osebnega obiska zdravnika.

7 VARSTVO OKOLJA

Okoljski vidik poslovanja je izjemno pomemben, kar velja še toliko bolj na področju izvajanja GJS. V Skupini je skrb za okolje vpeta v vse ravni procesov poslovanja. Pri poslovanju dosledno izvajamo smernice povezane z okoljsko zakonodajo ter mednarodnimi predpisi. Družbe v Skupini imajo sprejeto okoljevarstveno politiko in okoljske cilje ter izdelane programe za uspešno delovanje. S celovitim sistemskim pristopom trajnostno zagotavljamo prilagajanje vedno ostrejšim okoljskim zahtevam, z zavedanjem, da sta voda in zrak naravni dobrini, ki sta namenjeni uporabnikom danes in v prihodnosti.

Za doseganje visokih okoljskih standardov so nujna vlaganja v posodobitve obstoječih proizvodnih naprav, kot tudi dograditve naprav za zmanjševanje emisij, večjo varnost z vidika obvladovanja večjih nesreč ter hkrati učinkovitejšo rabo energije. Za okolje skrbimo z uporabo sodobnih tehnoloških rešitev za zmanjševanje negativnih vplivov na okolje in z izboljševanjem obratovalnih karakteristik, ki posledično manj obremenjujejo okolje.

Aktivnosti Skupine so usmerjene tako v zniževanje emisij CO₂, izpušnih plinov, kot preprečevanje škodljivih vplivov na podtalnico, preprečevanje onesnaževanja tal in podzemne vode, ločevanje padavinske od izcednih vod ter ekološke pristope pri ravnanju z odpadki, doseganje vseh sanitarnih, zdravstvenih in tehničnih zahtev, povečevanje deleža ločeno zbranih frakcij odpadkov in organskih kuhinjskih odpadkov.

Postavitev plinsko-parne enote PPE–TOL predstavlja pomemben korak na poti k razogljičenju. V teku so drugi projekti, ki sledijo zavezam o povečevanju deleža uporabe obnovljivih virov energije kot so: projekt zamenjave obstoječih premogovnih kotlov s kotli na biomaso, projekt izgradnje objekta za energijsko izrabo odpadkov (OEIO), trajnostni projekt gradnje plovne infrastrukture in malih hidroelektrarn za energetske izrabo Ljubljane na ravni MOL ter projekt pridobivanja biometana za razogljičenje sistema distribucije zemeljskega plina.

Okolje je v družbah Skupine dodatno obvladovano s sistemom ravnanja z okoljem po standardu SIST EN ISO 14001:2015, ki je integriran s sistemom vodenja kakovosti SIST EN ISO 9001:2015.

Okoljski vidik dosledno upoštevamo tudi v obvladujoči družbi kar se odraža pri vsakodnevni opravi kot so: ločevanje odpadkov, zmanjševanje uporabe papirja, uvedba elektronskega arhiviranja ter e-računa, elektronsko obvladovanje vhodno izhodne pošte in spodbujanje e-plačevanja. Sodelavcem omogočamo uporabo okolju in zdravju prijaznejših prevoznih sredstev za opravljanje službenih poti (električni skuter, električno kolo, električni avto).

➤ **Okoljevarstvena in druga dovoljenja**

Za delovanje naprav na obeh lokacijah Energetike Ljubljana, ki lahko povzročajo onesnaženje okolja večjega obsega (IED) imamo potrebna okoljevarstvena dovoljenja, v katerih so integrirane vse zahteve okoljske zakonodaje, ki jih moramo kot upravljavec naprav upoštevati (mejne vrednosti emisij, monitoring emisij in monitoring stanja okolja za vse segmente okolja in področja onesnaževanja). Skladno z zakonodajo, redne in občasne monitoringe izvajajo zunanje pooblašene institucije.

V Energetiki Ljubljana je v zaključni fazi investicija PPE-TOL, v sredini decembra 2022 pa je dobila uporabno dovoljenje nova SPTE TOŠ. Oba nova proizvodna vira na lokaciji Moste in Šiška bosta omogočala energetske učinkovite obratovanje z manjšimi vplivi na okolje.

Skladno z novim ZVO-2, ki je v veljavi od aprila 2022, smo morali do 13. 8. 2022 podati vlogo za uskladitev IED dovoljenja skladno z BAT zaključki za obe IED napravi (enota TOŠ in enota TE-TOL). Vsebine vlog, v kateri smo vključili tudi novi napravi PPE-TOL in SPTE TOŠ, sledijo zahtevam Navodila za prikaz skladnosti naprave z zaključki o BAT za velike kurilne naprave, ki jih je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor. Zaradi sprememb zakonodaje, objavljene v maju

2022, ki je zaradi izrednih geopolitičnih razmer omogočila prekoračevanje BAT mejnih emisijskih vrednosti za določene naprave, smo na napravah na obeh lokacijah ponovno vključili uporabo goriva ekstra lahko kurilno olje, ne glede na to, da z uporabo slednjega prekoračujemo mejne ravni BAT zaključkov. S ciljem varnejše oskrbe mesta Ljubljana s toploto (zaradi problematike dobav zemeljskega plina) smo na osnovi sprememb zakonodaje v maju 2022 v vlogi opredelili tudi povečanje vhodne toplotne moči glavnega pogonskega objekta (GPO). V predmetni vlogi smo doseganja BAT mejnih vrednosti povečali na 481 MW (v letu 2021 297 MW). Odgovora na oddani vlogi še nimamo, bomo pa po dopolnitvah in utemeljitvah zagotovo pozvani v okviru pozivov. V kolikor nam bodo dovoljena odstopanja od mejnih ravni po BAT zaključkih, bo obratovanje tako ekonomsko kot tudi tehnično sprejemljivejše.

Konec decembra smo skladno z zahtevami zakonodaje in IED dovoljenja, s strani izbranega pooblaščenca na lokaciji enote TE-TOL, izvedli občasni monitoring hrupa (na vsake tri leta). Poročilo o meritvah hrupa v okolje izkazuje, da obravnavni vir hrupa na nobenem mestu ocenjevanja ne presega mejnih kazalcev hrupa v okolju, ki so določeni z zakonodajo.

Za energetske proizvodne vire imamo tudi **SEVESO⁵** dovoljenja za enoti na lokaciji Moste in Šiška. SEVESO dovoljenje opredeljuje rabo nevarnih snovi s ciljem preprečevanja nesreč in zmanjševanja njihovih posledic. Zaradi ponovne vključitve REZ A v IED dovoljenje bomo morali posodobiti Zasnovo zmanjšanja tveganja za okolje in oddati vlogo za spremembo SEVESO dovoljenja za enoto TOŠ. V primeru, da bo volumen REZ A tolikšen, da bodo količine nevarne snovi na lokaciji obrata dosegle količine za uvrstitev naprave med obrate večjega tveganja za okolje, bomo morali izdelati Varnostno poročilo, ki je strokovno veliko kompleksnejše.

Zaradi sprememb na projektu LOT3 smo začeli s pripravo spremembe ZZTO (Zasnovo zmanjšanja tveganja za okolje) tudi za enoto TE-TOL, aktivnosti so bile usmerjene v pridobivanje podatkov o spremembah zaradi predelave sezonskih rezervoarjev na ELKO/D2.

V novembru 2022 smo imeli nadzor nad obratom manjšega tveganja za okolje enote TE-TOL, kjer ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

Energetika Ljubljana je z enotama TE-TOL in TOŠ vključena v evropsko emisijsko trgovsko shemo in ima **dovoljenje za izpust toplogrednih plinov**. Monitoring emisij toplogrednih plinov se izvaja letno, skladno z zahtevami odobrenega načrta monitoringa emisij toplogrednih plinov. Preverjanje emisij izvaja zunanji akreditirani izvajalec.

V letu 2022 Energetika Ljubljana po izračunih, ki so potrjeni s strani preveritelja, emitirala 512.771 ton CO₂, kar je cca. 10 % manj kot v preteklem letu. Emisije CO₂ bo delno (13,5 %) pokrila s podeljeno kvoto emisijskih kuponov s strani države, manjkajoči del pa z nakupom na trgu. Družba je vsako leto obremenjena z visokimi stroški nakupa potrebnih emisijskih kuponov na trgu. Povprečna nakupna cena emisijskega kupona, ki pomembno vpliva na strošek poslovanja, je leta 2022 znašala 72,32 EUR, kar je skoraj dvakrat toliko, kot povprečna nakupna cena leta 2021 (41,81 EUR).

Glede na lokaciji proizvodnih enot Energetike Ljubljana sta pridobljeni **vodni dovoljenji**, na osnovi katerih je dovoljena raba vode. Eno vodno dovoljenje se nanaša na črpanje vode iz javnega vodovoda na dveh odjemnih mestih, drugo vodno dovoljenje pa omogoča odvzem vode iz Ljubljane in dveh vodnjakov. Vsako leto do konca januarja družba odda napoved vodnega povračila ter podatke o monitoringu podzemne vode. Zagotavljanja ekološko sprejemljivega pretoka iz zahtev vodnega dovoljenja za enoto TE-TOL predstavlja obratovalno tveganje v daljših sušnih obdobjih.

⁵ Beseda SEVESO je ime Direktive, ki je bila povzeta po imenu mesta v Italiji, kjer se je zgodila velika nesreča z nevarnimi snovmi. Glavna cilja direktive SEVESO imata dva namena: preprečevanje večjih nesreč z nevarnimi snovmi in obvladovanje ter zmanjševanje posledic večjih nesreč za ljudi in okolje.

Vsa potrebna okoljevarstvena dovoljenja imamo tudi za opravljanje komunalnih dejavnosti. **Objekti za mehansko biološko obdelavo odpadkov RCERO** Ljubljana so dolgoročno najpomembnejši korak v prizadevanjih za zmanjšanje vplivov odlagališča na okolje. Objekti izpolnjujejo zahteve, določene v okoljevarstvenem dovoljenju.

Skladno z **Uredbo o odlagališčih odpadkov in Okoljevarstvenim dovoljenjem (OVD)** se je v letu 2022 na odlagališču Barje:

- uspešno izvajal notranji in zunanji obratovalni monitoring voda, parametri onesnaženja voda niso presegali predpisanih vrednosti, razen parametri v podzemnih vodah,
- izvajal redni monitoring posedanj deponijskega dna in objektov za vode,
- redno mesečno izvajal monitoring sestave deponijskega plina, kjer je sestava plina v mejah pričakovanega,
- izvajal monitoring meteoroloških parametrov in imisijskih koncentracij metana, dušikovih oksidov, vodikovega sulfida in prašnih delcev in meritve neprijetnih vonjav,
- izvedla analiza izpuha iz biofiltra na parameter organske snovi razen metana, obratovanje biofiltra je skladno z OVD,
- izvedla meritve hrupa, ki se izvaja vsako tretje leto.

S ciljem ohranjanja in varovanja okolja imamo od leta 2015 vpeljan **sistem ravnanja z okoljem SIST EN ISO 14001**. Tako je obvladovanje ključnih področij varovanja okolja vzpostavljeno v vseh procesih družb in vzpostavljeno enotno obravnavanje okolja na vseh ravneh.

➤ Vode

Oskrba s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode ni samo zagotavljanje črpanja in distribucije pitne vode ter odvajanja in čiščenja teh voda, pač pa tudi skrb za zagotavljanje ustrezne kakovosti vode ter varovanje vodnih virov in s tem odgovornost do okolja.

Odpadna voda, ki se v osrednjem kanalizacijskem sistemu zbira iz gospodinjstev in različnih dejavnosti na območju MOL in v delu sosednjih občin, se na CČN Ljubljana prečisti skladno s projektirano zmogljivostjo naprave. Od 22. 8. 2016 kvaliteta prečiščene vode na CČN Ljubljana ne ustreza več zakonsko predpisani. Z začetkom septembra 2022, je bilo v skladu z inšpekcijskim sklepom o zahtevanem čiščenju komunalne odpadne vode v skladu z mejnimi vrednostmi za obratovanja terciarnega čiščenja, dokončan biološki bazen in objekt za kemijsko odstranjevanje fosforja, kar oboje omogoča zahtevano kvaliteto čiščenja komunalne odpadne vode na liniji vode CČNL.

Na CČN je bilo v letu 2022 prečiščenih 22,9 milijonov m³ surove odpadne vode iz javne kanalizacije ter 6.049 m³ komunalne odpadne vode iz nepretočnih greznic. Glede na leto poprej je bila količina surove odpadne vode večja, in sicer za 10,4 %.

Na CČN je v 2022 po obdelavi blata v gniliščih, zgoščanju in sušenju CČN nastalo 4.344,55 ton peletiziranega osušenega blata, kar je 8,3 % več kot v letu 2021. Peleti so bili preko zbiralca Saubermacher Slovenija, energijsko izrabljeni v tujini, in sicer po postopku R1 (Avstrija) ter deloma predelani v Sloveniji, v podjetju Surovina d.o.o., Maribor, v trdno alternativno gorivo, ki se je nato energijsko izrabilo po postopku R1 v Sloveniji in državah EU.

V procesu mehanskega čiščenja surove komunalne odpadne vode na lovilcu kamenja, grobih finih grabljah, v peskolovu ter na objektu za sprejem grezničnih gošč in odvečnega blata je bilo v 2022 odstranjenih 1.181,29 ton trdih odpadkov (kamenje, pesek, plastika, krpe,...) oziroma ograbkov, kar je za 37,1 % več kot v letu 2021. S postopki biološkega čiščenja je bilo iz odpadne vode odstranjenih 95,1 % ogljikovih snovi glede na KPK, 67,0 % dušikovih snovi ter 67,8 %

spojin fosforja. Z vidika zmanjšanja obremenitev odpadne vode je bilo v letu 2021 na CČN iz odpadne vode izločenih 15.489 ton ogljikovih snovi izraženih kot KPK (za 31,9 % več kot v letu 2021). To je povprečno 42,6 ton ogljikovih spojin/dan, poleg tega je bilo povprečno odstranjenih 1,99 ton/dan dušikovih spojin ter 394 kg/dan fosforja.

Poročilo o obratovalnem monitoringu kaže, da je CČN v letu 2022 čezmerno obremenjevala okolje, saj preko celega leta tehnološko še ni bilo zagotovljeno terciarno čiščenje. Glede učinkov čiščenja za sekundarno čiščenje, to je na KPK, BPK₅ in amonijev dušik pa je bila dosežena visoka oziroma ustrezna učinkovitost čiščenja odpadne vode na CČN.

Pri stabilizaciji odvečnega blata v gnilišču, je nastalo 2.871.028 Nm³ bioplina (za 16,8 % večja lastna proizvodnja energenta kot v letu 2021), ki je bil porabljen za ogrevanje gnilišč in sušenje dehidriranega pregnitega blata oziroma digestata. Za procesa ogrevanja gnilišč in sušenja blata, je bilo na CČN porabljenih še 455.317 Nm³ zemeljskega plina (27,7 % manjša poraba kot v letu 2021). Višja proizvodnja bioplina in manjša poraba zemeljskega plina sta posledici zagona primarnega usadalnika, ki je novi objekt na CČNL za mehansko čiščenje odpadne vode, zgrajen v sklopu nadgradnje CČNL oz. izvajanja III. faze nadgradnje CČNL.

Za tehnološke potrebe procesov čiščenja odpadne vode na CČN je bilo v letu 2022 porabljenih 519.000 m³ vode iz lastnega vodnjaka, kar je za 9,7 % več kot leta 2021. V letu 2022 smo za namen obratovanja novih objektov na CČNL in povečani potrebi po čisti tehnološki vodi, zaprosili za dovoljenje za črpanje večjih količin podzemne oziroma vodnjaške vode. Dovoljenje je bilo tudi pridobljeno.

Odpadne vode se zbirajo tudi v lokalnih kanalizacijskih sistemih, ki se zaključujejo z manjšimi komunalnimi čistilnimi napravami (v nadaljevanju KČN) z zmogljivostjo čiščenja do 10.000 PE. Na teh KČN se izvajajo občasne meritve dotoka odpadnih voda in iztoka očiščene vode s strani družbe. Učinki čiščenja bistveno ne odstopajo od rezultatov prejšnjih let.

➤ **Emisije v zrak**

Energetika Ljubljana je z enotama TE-TOL in TOŠ vključena v Evropsko emisijsko trgovino shemo. Monitoring emisij toplogrednih plinov se izvaja letno, skladno z zahtevami odobrenega načrta monitoringa emisij toplogrednih plinov. Preverjanje emisij izvaja zunanji akreditirani izvajalec.

V letu 2022 smo po trenutnih izračunih, ki so potrjeni s strani preveritelja, emitirali 512.771 ton CO₂, kar je cca. 10 % manj kot v preteklem letu. Na zmanjšanje emisij CO₂ v primerjavi s preteklim letom ima največji vpliv manjša proizvodnja toplote (letu 2022 je bilo v primerjavi s letom 2021 za 0,88 C toplejše) in električne energije.

Za obravnavano obdobje bodo emisije CO₂ delno pokrite s podeljeno kvoto emisijskih kuponov s strani države, manjkajoči del pa z nakupom na trgu. Povprečna nakupna cena emisijskega kupona, ki pomembno vpliva na strošek poslovanja, je leta 2022 znašala 72,32 EUR, kar je skoraj dvakrat toliko kot povprečna nakupna cena leta 2021 (41,81 EUR).

Energetika Ljubljana ima za obe enoti pridobljeni tudi odločbi o najnižji ravni obdavčitve do katere je upravičena. Za oprostitvev plačila okoljske dajatve zaradi emisij ogljikovega dioksida je družba dolžna poročati tudi najnižjo raven obdavčitve (NRO). V letu 2022 je bilo plačano za 83.031 EUR manj NRO kot v letu 2021 (celotna plačana NRO v letu 2022 je 568.192 EUR). Razlika med NRO ter v celoti plačano okoljsko dajatvijo predstavlja državno pomoč. V letu 2022 je bilo manj plačane NRO iz dveh razlogov: menjave proizvodnje toplote v enoti TOŠ, saj slednja ni obratovala in tako ni bilo porabe zemeljskega plina za namen soproizvodnje, za katero se plačuje NRO; ter ker je država kot enega od ukrepov za blažitev druginje sprejela oprostitvev

plačila CO₂ dajatve ter se posledično ne plačuje tudi NRO dajatev za nekatera goriva (za premog se ga plačuje).

Zaradi spremljanja emisij prašnih delcev na območju RCERO smo v letu 2022 nadaljevali z meritvami kakovosti zunanega zraka z delci PM₁₀, povprečna letna koncentracija je znašala 23,1 mg/m³. Vrednosti prašnih delcev spremljamo v povezavi z obratovanjem objektov za mehansko biološko obdelavo odpadkov in odlaganjem odpadkov. Ob povišanih vrednostih prašnih delcev izvajamo dodatne ukrepe za zmanjševanje emisij.

Procesi, ki so se vršili znotraj odlagalnih polj in kjer je bilo težko kontrolirati emisije, se v objektih za mehansko biološko obdelavo odpadkov odvijajo v zaprtih prostorih. Zlasti gre pri tem za procese biološke razgradnje, ki potekajo v zaprtih digestorjih. Na področju odpadnega zraka je vzpostavljen sistem gospodarjenja z zrakom, ki manj onesnažen odpadni zrak uporablja v bolj obremenjenih objektih. Na koncu sledi postopek čiščenja s pralniki in biofiltrom ter kontroliran izpust v atmosfero. V letu 2022 so bile izvedene redne spomladanske in jesenske meritve izpuhov iz biofiltra. Vrednosti so skladne z zakonodajo in ne presegajo mejnih vrednosti za vsa izmerjena onesnaževala.

Struktura odloženih odpadkov je po obdelavi povsem drugačna, odlagajo se preostanki mešanih komunalnih odpadkov po obdelavi v MBO in ostali inertni odpadki. Zaradi obdelave odpadkov kot jo določa zakonodaja, je v odpadkih manj organskih snovi, zato bo posledično skozi leta v deponijskem telesu nastalo manj deponijskega plina, plinasta in vodna emisija iz odlagalnih polj pa se glede na daljše obdobje spremljanja zmanjšuje.

➤ **Ravnanje z odpadki**

Ravnanje z odpadki je usmerjeno k preprečevanju nastajanja odpadkov, učinkovitemu ločevanju odpadkov na izvoru ter prepuščanju nevarnih odpadkov pooblaščenim organizacijam. V okviru dejavnosti Skupine nastajajo tako komunalni kot nekomunalni odpadki.

V Skupini skrbimo za sonaravni trajnostni razvoj tudi na tem področju. Krepitev zavedanja o nujnosti zmanjšanja odpadkov, ponovne uporabe in recikliranja, učinkovita raba energije ter raba obnovljivih virov. Ob tem z upravljanjem RCERO pomembno vplivamo na nižje obremenjevanje okolja tako z manj odloženih odpadkov, pa tudi z nadzirano predelavo odpadkov, kjer je količina in kakovost odpadnih voda odlagališča nadzorovana.

V objektu RCERO se obdelujejo mešani komunalni odpadki iz gospodinjstev, mešani komunalni odpadki iz industrije, obrti in storitvenih dejavnosti, kosovni odpadki, ločeno zbrani biorazgradljivi kuhinjski odpadki in ostali biorazgradljivi odpadki iz vrtov in parkov.

Obratovanje objektov za mehansko biološko obdelavo odpadkov (v nadaljevanju: MBO) je dolgoročno najpomembnejši korak v prizadevanjih za zmanjšanje vplivov odlagališča na okolje.

V letu 2022 je bilo na IV. in V. odlagalno polje odlagališča Barje odloženih 26.927 ton odpadkov, od tega 6.689 ton inertnega preostanka odpadkov po obdelavi iz MBO, ostalo pa so bili inertni gradbeni odpadki, pometnine in podobno. Skladno z zakonodajo so bile izdelane mesečne ocene odpadkov za odložene ostanke po obdelavi mešanih komunalnih odpadkov po postopku D8 in D9, kjer kurilna vrednost ni presegala 6.000 kJ/kg suhe snovi, vsebnost celotnega organskega ogljika ni presegala 18 % suhe snovi in sposobnost porabe kisika, izražena kot AT₄, ni presegala 10 g O₂/kg suhe snovi. Količina odloženih odpadkov klasifikacije 20 03 01 je primerljiva z letom 2021. Za primerjavo - v letu 2004 je bilo odloženih 99,5 % zbranih odpadkov, v letu 2022 pa le 8,7 %. Zaradi tega so se zmanjšale tudi izmerjene koncentracije metana.

Struktura odloženih odpadkov je po obdelavi povsem drugačna, odlagajo se preostanki mešanih komunalnih odpadkov po obdelavi v MBO in ostali inertni odpadki. Zaradi obdelave odpadkov kot jo določa zakonodaja, je v odpadkih manj organskih snovi, zato posledično skozi leta v

deponijskem telesu nastaja manj deponijskega plina, plinasta in vodna emisija iz odlagalnih polj pa se glede na daljše obdobje spremljanja zmanjšuje.

V povezavi z obratovanjem MBO in odlaganjem odpadkov spremljamo vrednosti prašnih delcev. Ob povišanih vrednostih prašnih delcev izvajamo dodatne ukrepe za zmanjševanje emisij.

➤ **Hrup, izlivi olj, meritve odpadnih tehnoloških vod, Eko krog LPP-ja**

V družbi LPP je stalna skrb obvladovanje vplivov izvajanja dejavnosti na okolje, tako na področju emisij škodljivih snovi v zraku, vodi in tleh, pa tudi na področju obvladovanja emisij hrupa. Prav tako pa družba skrbi tudi za pravilno ravnanje z odpadki in racionalno uporabo energije in vode. Poslovanje na področju varstva okolja temelji na uveljavljanju visokih kakovostnih standardov.

Na področju hrupa je družba v cilju zmanjševanja hrupa v letu 2022 uvedla nekatere ukrepe. Preko sledenja avtobusom smo uvedli spremljanje in opozarjanje voznikov, ki so ob jutranjih zagonih avtobusov prekomerno zviševali obrate motorja. Novejši avtobusi so tišji in tišje avtobuse parkiramo ob meji s sosednjimi prebivalci, bolj hrupne pa v sredino, ki je bolj oddaljena od meje z občani, saj hrup upada s kvadratom razdalje. Prilagodili smo delo v službi servisnega vzdrževanja vozil, da se hrupnejše intervencije ne izvajajo ponoči. Velik poudarek dajemo na umirjeni vožnji avtobusov po parku. Naslednje meritve hrupa bo potrebno opraviti do oktobra 2024. Meritve hrupa se vsako tretje leto opravljajo tudi v sklopu območja RCERO in na lokaciji enote TE-TOL. Zadnje so bile izvedene v letu 2022, ne presegajo mejnih vrednosti. Vrednosti so skladne z zakonodajo.

Družba LPP za službene namene, za pobiranje gotovine ter prevoz potnikov v peš območju in ob prevozu na klic na liniji 23 uporablja električna vozila. V peš območju so to kavalirji in na področju UKC Klinko Kavalir. Vlavec Urban za pogon prav tako uporablja elektriko.

V letu 2022 je družba na dveh iztokih lovilcev olj opravila po 3 meritve odpadnih tehnoloških vod. Rezultati meritev so pokazali, da je prišlo do preseženih mejnih vrednosti AOx na iztoku lovilca olj Avtodelavnica. Zaradi preseženih mejnih vrednosti smo opravili dodatne meritve tudi na ostalih lovilcih olj. Rezultati meritev so pokazali, da prihaja do preseženih mejnih vrednosti predvsem na lovilcu olj, kjer se opravlja dejavnost servisiranja. Po spremljanju procesa dela, smo uvedli povečanje nadzora nad pranjem delovnih površin, zahtevo po dosledni uporabi lovilnih posod za tekočine, po potrebi sanacijo razlitih tekočin z uporabo absorbenta ter zamenjavo čistila za čiščenje talnih površin z ekološko sprejemljivejšim čistilom.

V letu 2022 je družba izvedla čiščenje lovilcev olj iztok Avtopralnica in iztok Avtodelavnica, peskolove (kovinske rešetke) na drugi stezi v Dnevni negi, čiščenje lovilca olj in usedalnika v pralnici mastnih delov in pred mehanično delavnico.

Količina nevarnih odpadkov se je v družbi LPP v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom povečala za 2 %, količina nenevarnih odpadkov se je povečala za 12 %, količina odpadnih surovin se je povečala za 16 %, količina mešanih industrijskih komunalnih odpadkov pa je ostala na ravni leta 2021.

V letu 2022 so bili na lokaciji LPP dva manjša izredna dogodka in dva manjša izredna dogodka pri izvajanju dejavnosti prevoza potnikov kot posledica okvare vozila v prometu. Gre za manjše izredne dogodke pri katerih je šlo predvsem za izliv hladilne tekočine ali goriva. Vse izredne dogodke smo ustrezno obvladali in sanirali.

Okoljske vidike delovanja družba LPP prepoznava, spremlja in nenehno izboljšuje v celotnem življenjskem krogu storitev: pri izboru materialov, v proizvodnem procesu, med uporabo ter pri ravnanju z njimi po izteku njihove življenjske dobe. Pri nakupu novih avtobusov se trudimo, da kupujemo vozila iz materialov, ki so primerna za reciklažo. V reciklažo pošiljamo tudi gume, ko jih ne moremo več obnavljati, papir ter izrabljene službene obleke. Že v letu 2019 smo začeli s preventivno zaščito podvozij po 4-5 letih uporabe avtobusa z namenom podaljšanja življenjske dobe.

Stare avtobuse prodamo ali pa razgradimo in določene dele recikliramo (plastika, železo, blago). Stara vozila po možnosti namenimo tudi za druge dejavnosti. Dva stara avtobusa v partnerstvu med javnim zavodom Mladi zmaji in LPP ter s podporo MOL postala »Ljuba in Drago« in »Borc«. »Ljuba in Drago« je mobilni mladinski center, ki skozi umetnost in kulturo povezuje sosede in soseske, v Kašlju pa smo ustvarili nov javni prostor, katerega osrednja točka je »Borc«, odsluženi mestni avtobus, ki so mu mladi nadeli novo podobo in vsebino.

8 DRUŽBENA ODGOVORNOST DO RAZLIČNIH JAVNOSTI

Družbena odgovornost je eno naših temeljnih načel, kateremu pri poslovanju permanentno posvečamo pozornost, saj se zavedamo, da izvajanje dejavnosti javnih služb vpliva na življenjsko in delovno okolje vsakodnevnih uporabnikov storitev v Ljubljani in bližnjih občinah. Zato k izvajanju dejavnosti pristopamo z odgovornim in partnerskim odnosom do sodelavcev, uporabnikov, okolja, lokalnih skupnosti, kot tudi do ostalih deležnikov s katerimi sodelujemo. Podporo izkazujemo tudi številnim kulturnim, športnim, okoljevarstvenim in humanitarnim projektom.

Kot družbeno odgovorna Skupina svoje znanje stalno prenašamo tudi na širšo javnost, in sicer predvsem z učenjem o pomenu pitne vode, varstva vodnih virov, ravnanja z odpadno vodo, ravnanja z odpadki, še posebej z invazivnimi tujerodnimi rastlinami. Prav v okviru slednjega smo v letu 2022 nadaljevali aktivnosti naše papirne delavnice PAPLAB, v kateri se ustvarjajo inovativne rešitve za trajnostni razvoj. Prav tako smo nadaljevali aktivnosti v okviru dodatne poklicne kvalifikacije Vzdrževalec/vzdrževalka kanalizacijskega sistema, ki bo v celoti izvedena s strani naših sodelavcev.

Trajnostnemu vidiku poslovanja posvečamo potrebno pozornost, kar nas je v letu 2020 spodbudilo, da se obvladujoča družba vključi v postopek za pridobitev pristopnega certifikata Družbeno odgovoren delodajalec, katerega nosilec je Ekvilib Inštitut v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije, Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije in Združenjem delodajalcev Slovenije. Projekt je sofinanciran s strani Evropskega socialnega sklada in poteka preko izvajalca razpisa Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Pridobitev certifikata je revizorski in svetovalno-analitični postopek, z namenom ocenjevanja in svetovanja delodajalcem za uspešnejše upravljanje na štirih področjih certifikata: Organizacijsko upravljanje, Varnost in zdravje pri delu, Medgeneracijsko sodelovanje ter Usklajevanje zasebnega, družinskega in poklicnega življenja. Po temeljitem pregledu pristojnega revizorskega sveta nam je bil v aprilu 2021 podeljen pristopni certifikat katerega namen je izboljšanje delovnih pogojev in fleksibilnih oblik organiziranosti dela, dvig nivoja pozitivne organizacijske klime in delovne kulture ter zmanjšanje negativnih vplivov poslovanja na okolje. Po pridobitvi pristopnega certifikata Družbeno odgovoren delodajalec nadaljujemo s postopkom napredovanja v napredni certifikat Družbeno odgovoren delodajalec na vseh štirih certificiranih področjih. Zadali smo si implementacijo 39 izbranih ukrepov, kar je tudi eden izmed strateških ciljev družbe.

➤ Odgovornost do zaposlenih

V Skupini se zavedamo, da so motivirani in zadovoljni sodelavci ključni in da brez njih ni mogoče doseči uspešnega poslovanja. Odgovornosti do sodelavcev namenjamo posebno pozornost, kar vključuje tudi vlaganje v razvoj znanj za ustvarjanje dodane vrednosti, ki je za družbo neprecenljive vrednosti.

Permanentno si prizadevamo zagotavljati ugodne delovne razmere, urejeno delovno okolje, zadovoljstvo sodelavcev, krepitev motivacije, kreativnosti in pripadnosti ter kontinuirani strokovni razvoj. K učinkovitejšemu izvajanju delovnih procesov, krepitvi motivacije, pripadnosti

in zadovoljstvu sodelavcev prispeva vodenje z zgledom in ustrezna notranja komunikacija, ki ji namenimo posebno skrb, ker je vitalnega pomena za razumevanje poslanstva in poslovnih ciljev družbe. Uporabljamo široki nabor sredstev internega komuniciranja, npr. osebni razgovori, sestanki, e-pošta, intranetna in internetna stran, izobraževalni dogodki, razna druženja in podobno. Na področju interne komunikacije so v letu 2022 izšle štiri številke interne revije Urban.

Zaposleni imajo možnost kontinuiranega strokovnega razvoja, s pomočjo katerega uresničujejo dolgoročne in strateške cilje družbe. Vsakemu posamezniku nudimo priložnost za poklicno in osebnostno rast. Cilj strateškega upravljanja s kadri je prepoznati, spodbuditi in zadržati perspektivne sodelavce za učinkovito delo oziroma reševanje delovnih izzivov. Za ta namen smo za določen kader izdelali individualne razvojne načrte v katerih smo opredelili posamezniku prilagojene aktivnosti pridobivanja specifičnih sposobnosti, znanj in veščin, ki bodo omogočile realizacijo njihovega načrtovanega kariernega razvoja v družbi. Posebno pozornost namenjamo tudi prenosu znanj med sodelavci.

Za zdravje in varnost pri delu poleg razširjenih zdravniških pregledov in rednih usposabljanj s področja varstva pri delu skrbimo tudi z ozaveščanjem o preprečevanju bolezni in poškodb na delovnem mestu ter omogočanjem brezplačne udeležbe na različnih športnih dejavnostih izven delovnega časa. V obvladujoči družbi smo ponovno uvedli tudi ukrep zdravega obroka in vodene vadbe med delovnim časom. Z možnostjo dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja skrbimo tudi za izboljšanje socialne varnosti oziroma boljšega življenjskega standarda svojih sodelavcev po upokojitvi. Prav tako skrbimo za socialno varnost zaposlenih in njihovo enakopravno obravnavo. Posebno pozornost namenjamo šibkejšim skupinam zaposlenim, kot so invalidi in starejši delavci.

Upoštevamo etične kodekse in se zavzemamo za spoštljive odnose na delovnem mestu, osebno dostojanstvo sodelavcev in zagotavljanje visokih standardov glede preprečevanja kakršne koli diskriminacije.

Mnenje zaposlenih obdobjno preverjamo z anketami, s katerimi ugotavljamo stanje mikroklimе v družbah Skupine in prisluhnemo njihovim predlogom za izboljšave. Spodbujamo kreiranje novih idej, komunikacijo med zaposlenimi in timsko delo.

➤ **Odgovornost do različnih javnosti**

Transparentnost poslovanja in delovanja sta osnovni vodili Javnega holdinga. Tudi na področju komuniciranja sledimo omenjenima načeloma. Z različnimi javnostmi komuniciramo po različnih komunikacijskih kanalih: preko telefona, elektronske pošte, komuniciranje preko hrbtnih strani mesečnih računov, glasil, medijev. Ažurne, razumljive, hitro dostopne in uporabnikom prijazne informacije so bile vsem zainteresiranim javnostim na voljo na spletnem portalu Javnega holdinga in odvisnih družb tudi v letu 2022.

Skupina odnos z uporabniki že vrsto let vodi kot dolgoročen projekt, sestavljen iz številnih aktivnosti, katerih cilj je rast zaupanja v kakovost storitev in zanesljivost izvajalcev storitev gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti ter njihova prepoznavnost. Zadovoljstvo uporabnikov storitev GJS kontinuirano in sistematično spremljamo. Tudi v letu 2022 smo panelno raziskavo izvedli štirikrat, tj. spomladi, poleti, jeseni in pozimi, kar je podrobneje predstavljeno v točki 2.2 Zadovoljstvo uporabnikov.

V obliki sponzorstva in donacij smo podprli različne športne klube in društva, ki delujejo na območju MOL in okolice. V letu 2022 je iz tega naslova izkazan odhodek Skupine v višini 618.138 EUR.

Skupina veliko pozornosti namenja aktivnemu in učinkovitemu sodelovanju z občinami, tako na področju investicij in vlaganj v lokalno infrastrukturo kot pri sodelovanju oblikovanja lokalne zakonodaje. Usklajevanje investicij s sočasnimi posegi v prostor je trajno vodilo Skupine Javni

holding. Eden pomembnejših družbeno-okoljskih ciljev je spodbujati dejavnosti, ki prispevajo oziroma razvijajo zdrav način življenja.

➤ **Odgovornost do okolja**

Okoljski vidik poslovanja je na področju izvajanja GJS izredno pomemben. Skupina Javnega holdinga pri svojem delovanju upošteva okoljske standarde, spremlja novosti in razvoj novih tehnologij, ki so zdravju in okolju prijaznejše ter jih vključuje v razvojne projekte in implementira v poslovne procese, kar je podrobneje predstavljeno v točki 7 Varstvo okolja.

Družbe v Skupini so sprejele zavezo, da v vozni park postopno vključijo vozila, ki kot pogonsko gorivo uporabljajo stisnjen metan (CNG). Tako se poleg posameznih službenih vozil, po Ljubljani že vozijo tudi avtobusi na stisnjen metan (CNG). V LPP smo v letu 2022 kupili deset novih mestnih, nizkopodnih in zgibnih avtobusov na stisnjen metan (CNG), s hibridnim pogonskim sklopom.

V LPP smo v preteklosti investirali v avtobuse, ki uporabljajo stisnjen metan (CNG) in omogočajo ogljično nevtralnost. Vendar se je v zadnjem času pojavila potreba po toksični nevtralnosti, zato pričakujemo, da se bodo v prihodnosti avtobusi s pogonom na fosilna goriva nadomeščali z električnimi in vodikovimi avtobusi. Septembra smo izvajali testiranje Caetanovega avtobusa, ki ga poganja vodik.

Na mobilnem portalu m.te-tol.si, ki je dostopen preko pametnih telefonov ali preko spleta objavljamo celovite informacije o kakovosti zraka oziroma vplivu delovanja enote TE-TOL na okolje. Z zanesljivo in varno oskrbo ter s sprotno komunikacijo o vsakih spremembah krepimo zaupanje svojih uporabnikov, poslovnih partnerjev in prebivalcev.

Tudi v letu 2022 smo se pridružili tradicionalni čistilni akciji »Za lepšo Ljubljano«. Kot predhodna leta, smo se tudi v letu 2022 (pro)aktivno priključili kampanji za spodbujanje trajnostne mobilnosti »Evropski teden mobilnosti«, ki izpostavlja priložnost, da za prevoz izberemo alternativne in trajnostne načine mobilnosti. Z javnimi podjetji se redno udeležujemo tudi sejma Narava-zdravje, saj nam daje dobro priložnost za predstavitev naših vrednot za ohranjanje zelenega okolja.

9 RAZVOJNE USMERITVE

Javni holding in družbe v Skupini pri svojem poslovanju upoštevamo temeljne vrednote: odličnost, zadovoljstvo, motiviranost, učinkovitost, optimiziranost in strokovnost. Strategija Javnega holdinga, skupaj s strategijami odvisnih družb, zasleduje skladnost ciljev gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja ter se navezuje na Trajnostno urbano strategijo MOL ter programe oziroma usmeritve občin družbenic. Za čim učinkovitejše zagotavljanje GJS je bila v preteklih letih ustrezno prilagojena organizacija, tako Javnega holdinga, kot družb v Skupini.

Strateški cilji Javnega holdinga so v naslednjem obdobju usmerjeni v kibernetiko varnost, digitalizacijo podpornih procesov, finančno stabilno poslovanje koncerna, strateško upravljanje znanj in družbeno odgovorno poslovanje. Prizadevanje bo še naprej usmerjeno v elektronsko poslovanje z namenom minimiziranja papirnega poslovanja. Prav tako pa bomo še naprej skrbeli za varnost elektronske dokumentacije, njeno sistematično hrambo in arhiviranje.

Na **energetskem področju** sledimo zavezam o izpolnjevanju poslanstva družbe, energetski zakonodaji, usmeritvam in mednarodnim zavezam države, predvsem na področju zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, in Viziji MOL do leta 2045. Glavni strateški cilji so povezani z razogličanjem proizvodnih virov in daljinske oskrbe s toploto, razogličanjem sistema distribucije

zemeljskega plina, zagotavljanjem visoke zanesljivosti obratovanja proizvodnih virov in distribucijskih omrežij daljinskega ogrevanja in zemeljskega plina, razvojem in širitvijo vročevodnega in plinovodnega omrežja s širitvijo uporabe v prometu, ter proizvodnjo in oskrbo z zeleno električno energijo. Nadaljnja razvojna pot ostaja jasna: do leta 2030 razogljčiti daljinsko ogrevanje in povečati samooskrbo z energenti za 70 %.

Na strani razogljčenja proizvodnih virov in daljinske oskrbe s toploto poteka investicija vezana na postavitev PPE-TOL. V letu 2022 smo zgradili novo kogeneracijsko postrojenje s plinsko turbino na lokaciji Šiška, ki nadomešča staro postrojenje. Z namenom aktivnega opuščanja rabe premoga namerava družba zamenjati tudi premogovne kotle K1 in K2 s kotloma na biomaso.

Za zagotavljanje visoke zanesljivosti obratovanja proizvodnih virov in distribucijskih omrežij daljinskega ogrevanja in zemeljskega plina je potrebno tako pasovne vire kot vršne vire ohraniti v brezhibno vzdrževanem stanju, s stalnim nadzorom, vzdrževanjem in saniranjem omrežja daljinskega ogrevanja.

Na strani razvoja in širitve omrežja bomo nadaljevali v smeri načrtanih ciljev. Na daljinski sistem oskrbe s toploto, ki poteka na območju MOL, bomo priključevali novozgrajene ali obstoječe objekte, ki še niso priključeni na območju obstoječega vročevodnega omrežja. Širitev omrežja bo le v primerih večjih novogradenj na obrobju MOL, kjer bo to dopuščalo že zgrajeno primarno vročevodno omrežje. Zaradi optimizacije obratovanja omrežja in nižanja toplotnih izgub bomo v prihodnje širili tudi nizkotlačni del omrežja daljinskega ogrevanja. Zamenjave plinovodnega sistema z vročevodnim bomo izvajali tudi v prihodnje na tistih zaokroženih območjih v MOL, kjer bo to racionalno in upravičeno.

Na podlagi odločitve o uvedbi vodika kot pogonskega goriva za avtobuse mestnega potniškega prometa, smo pričeli s projektom postavitve vodikove polnilnice na lokaciji P&R Stanežiče. Nadaljuje se tudi projekt proizvodnje in vtiskovanja biometana v distribucijsko omrežje zemeljskega plina ter nadaljnje uvajanje vodikovih tehnologij.

Povečati nameravamo delež proizvodnje in dobave zelene električne energije iz lesne biomase, z izgradnjo male hidroelektrarne na reki Ljubljanici ter s postavitvijo malih sončnih elektrarn na strešnih površinah stavb v MOL. Tudi v segmentu gospodinjstev in malih poslovnih uporabnikov nameravamo začeti s postavitvijo malih sončnih elektrarn ter se preko sistema samooskrbe in vključevanja drugih razpršenih energetskih virov (hranilniki, bioplinske SPTE in podobno) ter porabnikov (e-polnilnice, kompresorji in podobno) vključiti na trg energetske prožnosti oziroma fleksibilnosti.

Razvojne usmeritve na področju **ravnanja z vodnimi viri in na področju ravnanja z odpadki** so v veliki meri vezane na občinske razvojne načrte MOL in primestnih občin, s katerimi so, ob upoštevanju usmeritev iz državnih programov in zakonodaje, opredeljene ključne usmeritve ter z njimi povezane strateške usmeritve, ki jih družba lahko uresničuje le skupaj z občinami ustanoviteljicami:

- trajnostno kakovostna oskrba uporabnikov z naravno pitno vodo ter varovanje vodnih virov,
- trajnostna zaščita okolja z učinkovitim ravnanjem z odpadki in z odpadno vodo,
- sledenje razvoju sonaravnega mesta,
- nadgradnja uporabnikom prijaznega podjetja in
- ostati razvojno, raziskovalno, izobraževalno in učeče se podjetje.

Med aktivnostmi za doseganje letnih in strateških ciljev na področju oskrbe s pitno vodo so pomembne obnove vodovodnega omrežja, objektov in naprav, obnova 2 % vodovodnih priključkov ter povečanje odstotka odkritih napak na vodovodnem omrežju za 3 odstotne točke vsako leto. Delovanje centralnega vodovodnega sistema je optimizirano s pomočjo vzpostavljenega hidravličnega modela in vzpostavitvijo merilnih območij.

Za zagotavljanje nemotenega odvajanja odpadne vode in zmanjšanja vpliva kanalizacijskih sistemov na okolje družba načrtuje obnovo kanalizacijskega omrežja, objektov in naprav ter rekonstrukcije razbremenilnikov z izvedbo dodatnih tehničnih ukrepov za preprečevanje vdora vode iz reke Ljubljanice v kanalizacijsko omrežje.

Na področju zbiranja odpadkov se spremljajo aktualni trendi, hkrati pa se sledi načelom trajnostnega razvoja in krožnega gospodarstva.

Družba VOKA SNAGA je tudi največje slovensko podjetje za ravnanje z odpadki in upravlja enega najsodobnejših obratov za predelavo odpadkov - RCERO Ljubljana ter je zelo aktivna na področju doseganja ciljev, načrtanih v Zero Waste strategiji. Ključna usmeritev pri obdelavi mešanih komunalnih odpadkov v RCERO Ljubljana je zniževanje stroškov obdelave odpadkov.

Družba z Energetiko Ljubljana sodeluje pri skupnem projektu »Vzpostavitev objekta za energetska izrabo odpadkov (OEIO)«, ki je vključen v koncept krožnega gospodarstva in trajnostni razvoj območja MOL.

V **prometni politiki** je cilj prometne politike MOL zmanjšati prevoz z osebnimi vozili na eno tretjino vsega prometa po mestu, ostali dve tretjini pa bi predstavljali pešci, kolesarji in uporabniki javnega prevoza. Za pridobivanje novih potnikov je pomembna vzpostavitev parkirišč (P+R), ki so namenjena voznikom osebnih avtomobilov, ki pot v Ljubljano nadaljujejo z javnim prevozom. V Ljubljani jih je sedaj 6 (Dolgi most, Center Stožice, Fužine, Ježica, Barje, Stanežiče). V uporabi so tudi parkirišča na Vrhniki oziroma v Sinji Gorici, na Škofljici, Igu in Grosuplju. Če je potrebno, ob uvedbi P+R parkirišč spreminjamo tudi potek linij.

Načrtovano je, da bo število potovanj v letu 2023 v mestnem linijskem prevozu doseglo raven pred epidemijo. V medkrajevnem linijskem prevozu je število ocenjenih potovanj za 6,4 % višje od realiziranih v letu 2019. Za boljšo pretočnost mestnega linijskega prometa bo potrebno podaljšati mrežo pasov rezerviranih za mestni promet in na ta način skrajšati potovalni čas. V načrtu je podaljšanje rumenega pasu na Celovški cesti do P+R Stanežiče potem, ko se bo ta del cestišča, ki je v pristojnosti države, uredilo.

Potekajo dogovori s Finančno upravo Republike Slovenije (FURS), da se avtobusi na poti od Centra Stožice P+R do območja UKC ustavijo tudi v bližini FURS in odložijo ali poberejo potnike, ki bodo parkirali svoje avtomobile v Centru Stožice P+R.

Do konca leta smo v okviru projekta Tribute, za paciente opravljali prevoze s Klinko Kavalirjem. Zaradi porasta povpraševanja po tej storitvi nameravamo dodati še eno vozilo in nadaljevati s prevozom tudi v letu 2023, ko bosta financiranje storitve prevzeli UKC Ljubljana in OI Ljubljana.

Mestni in medkrajevni linijski prevoz bomo še naprej izvajali v skladu z veljavnim odlokom, s splošnimi prevoznimi pogoji, določili koncesijske pogodbe. Poleg novejših vozil in daljše mreže rezerviranih pasov za avtobuse bo potrebno povečati število avtobusov na najbolj obremenjenih linijah. Obstoječi intervali ne zadoščajo povpraševanju in posledično zaradi gneče in čezmernega čakanja na avtobus odvrčajo ljudi od uporabe avtobusov.

Pripravili smo tehnično dokumentacijo in razpisno dokumentacijo za nadgrajeno Urbano, ki močno sovпада z usmeritvijo enotne mestne platforme. Predvideva se, da bo Urbana nadgrajena z novimi funkcionalnostmi in tudi z vso novo infrastrukturo do septembra 2023, ko nastopi tudi pogodba za najem in vzdrževanje EMK Urbane. V nadgradnjo sodijo tudi ureditev prevoza na klic, ki zaradi zahtevnosti potrebuje svojo aplikacijo, povezava sistema sledenja s smernimi prikazovalniki na avtobusih ter prenova aplikacije Urbana.